GENERALINĖS ADVOKATĖS ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,

pateikta 2010 m. birželio 17 d.[1]

1. Pagal skiriamą Europos Sąjungos biudžeto dalį bendroji žemės ūkio politika (toliau – BŽŪP) daugiau kaip keturiasdešimt metų buvo svarbiausia Sąjungos politikos sritis. 1984 m. išlaidos BŽŪP sudarė daugiau nei 71 % visų išlaidų, o šiuo metu laikoma, kad jai skiriama 40 %, ir tai vis tiek yra didžiausia proporcija vienai biudžeto eilutei.

2. Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą *Verwaltungsgericht Wiesbaden* (Vysbadeno administracinis teismas, Vokietija) kvestionuoja Europos Sąjungos teisės aktų, kuriais reikalaujama atskleisti sumas, ūkininkams skirtas iš BŽŪP fondų, taip pat jų asmenvardžius, gyvenamosios vietos savivaldybę ir, jei yra, pašto kodą, galiojimą. Šioje byloje kyla svarbių konstitucinių ES teisės klausimų, kuriuos iš esmės galima apibendrinti taip: ar tikslas skaidriai valdyti BŽŪP lėšas iš principo gali būti svarbesnis nei pagrindinė individo teisė į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus gyvenimas ir asmens duomenys, ir kaip tokiu atveju nustatyti šių tikslų pusiausvyrą.

Teisinis pagrindas

Pagrindinės teisės

Europos žmogaus teisių konvencija[2]

3. Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau – EŽTK) 8 straipsnyje įtvirtinta:

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — Pasirašyta 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje.

„1. Kiekvienas turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir susirašinėjimo slaptumas.

2. Valstybės institucijos neturi teisės apriboti naudojimosi šiomis teisėmis, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus ir kai tai būtina demokratinėje visuomenėje valstybės saugumo, visuomenės apsaugos ar šalies ekonominės gerovės interesams siekiant užkirsti kelią viešos tvarkos pažeidimams ar nusikaltimams, taip pat būtina žmonių sveikatai ar moralei arba kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti.“

4. Papildydama šią nuostatą Europos Taryba 1981 m. sausio 28 d. patvirtino Konvenciją dėl asmenų apsaugos, susijusios su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (toliau – Konvencija Nr. 108). Konvencijos Nr. 108 1 straipsnyje jos tikslai apibrėžti taip: „Šia konvencija siekiama užtikrinti, kad tvarkant asmens duomenis automatizuotai, <...> bus gerbiamos kiekvieno asmens, nepaisant jo tautybės ir gyvenamosios vietos, teisės ir pagrindinės laisvės, o svarbiausia – jo teisė į privatų gyvenimą“[3].

3 — Kaip ir EŽTK, Konvencija Nr. 108 galioja visose valstybėse narėse.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija[4]

5. Chartijos 7 straipsnyje nurodyta: „Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas.“

6. 8 straipsnyje numatyta:

„1. Kiekvienas turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą.

2. Tokie duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkretiems tikslams ir tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais. Kiekvienas turi teisę susipažinti su surinktais jo asmens duomenimis bei į tai, kad jie būtų ištaisomi.

3. Nepriklausoma institucija kontroliuoja, kaip laikomasi šių taisyklių.“

7. Chartijos 52 straipsnyje nustatytos sąlygos, taikomos bet kokiems šia chartija

4 — Iškilmingai paskelbta Nicoje 2000 m. gruodžio 7 d. (OL C 364, p. 1). Atnaujintą redakciją Europos Parlamentas patvirtino 2007 m. lapkričio 29 d., panaikinęs nuorodas į neįsigaliojusią Europos Konstituciją (OL C 303, p. 1).

pripažintų teisių apribojimams ar išimtims. Konkrečiai:

„1. Bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

<…>

3. Šioje Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje Konvencijoje. Ši nuostata nekliudo Sąjungos teisėje numatyti didesnę apsaugą.“

8. ES sutarties 6 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad chartijoje išdėstytos teisės, laisvės ir principai „turi tokią pat teisinę galią kaip ir Sutartys“.

Duomenų apsauga

Direktyva 95/46/EB[5]

9. 1 konstatuojamoje dalyje teigiama:

„<…> be kitų Bendrijos tikslų, kaip išdėstyta Sutartyje su pakeitimais, padarytais Europos Sąjungos sutartimi, yra tikslas <…> plėtoti demokratiją, remiantis valstybių narių konstitucijose ir teisės aktuose bei [EŽTK] pripažintomis pagrindinėmis teisėmis“.

10. 10, 11 ir 12 konstatuojamosiose dalyse teigiama, kad direktyvos tikslas yra užtikrinti aukšto lygio pagrindinių teisių apsaugą:

„(10) <…> nacionalinių įstatymų tikslas – apsaugoti pagrindines teises ir laisves, ypač privatumo teisę, ir tai pripažįstama [EŽTK] 8 straipsnyje, taip pat Bendrijos teisės aktų bendruosiuose

5 — 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 13 sk., 15 t., p. 355).

principuose; <…> dėl šios priežasties, suvienodinant tokius įstatymus, negali būti sumažinta juose numatyta apsauga, o priešingai – turi būti siekiama aukšto apsaugos lygio visoje Bendrijoje;

(11) <…> šioje direktyvoje apibrėžti asmens teisių ir laisvių, ypač privatumo teisės, apsaugos principai remia tuos principus, kurie pateikiami [Konvencijoje Nr. 108] <…>;

(12) <…> šie apsaugos principai, tvarkant asmens duomenis, turi būti taikomi bet kuriam asmeniui, kurio veiklą reglamentuoja Bendrijos teisės aktai <…>“.

11. 28 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad asmens duomenys turi būti tvarkomi proporcingai: „<…> bet kurie asmens duomenys turi būti tvarkomi teisėtai ir teisingai suinteresuotų asmenų atžvilgiu; <…> tokie duomenys turi atitikti jų tvarkymo temą, tikslą ir apimtis; <…> tokie tikslai turi būti aiškūs, teisėti ir nustatyti jau renkant duomenis; <…>, be to, tvarkymo tikslai tolesniam rinkimui negali būti nesuderinami su tikslais, kurie buvo nurodyti iš pradžių.“

12. 30 ir 33 konstatuojamosiose dalyse teigiama:

„(30) <…> būtina asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlyga yra be kita ko duomenų subjekto sutikimas arba duomenų tvarkymas, norint sudaryti ar įvykdyti duomenų subjektui privalomą sutartį, vykdant teisinį reikalavimą, atliekant užduotį visuomenės labui, įgyvendinant oficialią valdžią ar ginant teisėtus fizinio ar juridinio asmens interesus, tačiau su sąlyga, kad tokių interesų bei duomenų subjekto teisės ir laisvės nėra viršesnės;

<…>

(33) <…> duomenys, kurie dėl savo pobūdžio gali pažeisti pagrindines asmens laisves ar privatumo teisę, neturėtų būti tvarkomi, nebent duomenų subjektas duotų aiškų sutikimą; <…> vis dėlto turi būti aiškiai numatyta, kad šio draudimo nesilaikoma atsiradus

specifinėms reikmėms, ypač tokiais atvejais, kai tokius duomenis tam tikrais sveikatos tikslais tvarko asmenys, saistomi įstatymų numatytos profesinės paslapties saugojimo prievolės, arba kai savo teisėtos veiklos metu juos tvarko tam tikros asociacijos ar fondai, kurių paskirtis yra užtikrinti galimybę naudotis pagrindinėmis laisvėmis;

<…>“

13. Direktyvos 95/46 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta: „<…> valstybės narės saugo fizinių asmenų pagrindines teises ir laisves, o ypač jų privatumo teisę tvarkant asmens duomenis“.

14. 2 straipsnyje sąvokos „asmens duomenys“, „asmens duomenų tvarkymas“ ir „duomenų subjekto sutikimas“ apibrėžtos taip:

„(a) „asmens duomenys“ reiškia bet kurią informaciją, susijusią su asmeniu (duomenų subjektu), kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta; asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta, yra tas asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta tiesiogiai ar netiesiogiai, ypač pasinaudojus nurodytu asmens identifikavimo kodu arba vienu ar keliais to asmens fizinei, fiziologinei, protinei, ekonominei, kultūrinei ar socialinei tapatybei būdingais veiksniais;

(b) „asmens duomenų tvarkymas“ (tvarkymas) reiškia bet kurią operaciją ar operacijų rinkinį, automatiniais arba neautomatiniais būdais atliekamus su asmens duomenimis, kaip antai: rinkimas, užrašymas, rūšiavimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, atgaminimas, paieška, naudojimas, atskleidimas perduodant, platinant ar kitu būdu padarant juos prieinamus, išdėstymas reikiama tvarka ar sujungimas derinant, blokavimas, trynimas ar naikinimas; <…>

(h) „duomenų subjekto sutikimas“ reiškia bet kurį savanoriškai ir žinomai duotą konkretų duomenų subjekto pareiškimą, kuriuo duomenų subjektas nurodo savo sutikimą, kad būtų tvarkomi su juo susiję duomenys.“

15. 7 straipsnyje įtvirtinta, kad asmens duomenis galima tvarkyti tik tuo atveju, jeigu tenkinamos tam tikros sąlygos, būtent duomenų

subjektas yra nedviprasmiškai davęs sutikimą (7 straipsnio a punktas) arba tvarkyti „reikia“ dėl vieno arba kelių išsamiai nurodytų tikslų. Iš jų tik du tikslai gali būti reikšmingi nagrinėjamu atveju:

„(c) tvarkyti reikia vykdant teisinę prievolę, kuri privaloma duomenų valdytojui;

<…>

(e) tvarkyti reikia vykdant užduotį, atliekamą visuomenės labui, arba įgyvendinant oficialius įgaliojimus, suteiktus duomenų valdytojui[6] arba trečiajai šaliai, kuriai atskleidžiami duomenys;

<…>“.

16. 18 straipsnyje nurodyta:

„1. Valstybės narės numato, kad duomenų valdytojas arba jo atstovas, jei toks yra, privalo pranešti 28 straipsnyje nurodytai priežiūros institucijai[7], prieš atlikdamas bet kurią visiškai ar iš dalies automatinę tvarkymo operaciją arba operacijų grupę, numatytą vienam tikslui ar keletui susijusių tikslų.

2. Valstybės narės gali supaprastinti reikalavimą pranešti arba atleisti nuo jo, tačiau tiktai šiais atvejais ir sąlygomis:

— kai, esant tvarkymo operacijų kategorijoms, kurios, atsižvelgus į tvarkytinus duomenis, neturėtų neigiamai paveikti duomenų subjektų teisių ir laisvių, valstybės narės nurodo, kokie yra tvarkymo tikslai, tvarkomi duomenys arba jų kategorijos, duomenų subjektų kategorija arba kategorijos, gavėjai, kuriems duomenys turi būti atskleidžiami, arba jų kategorijos bei numatoma duomenų saugojimo trukmė,

ir (arba)

— kai duomenų valdytojas, laikydamasis jam taikomų nacionalinių įstatymų,

6 — 2 straipsnio d punkte duomenų valdytojas apibrėžtas kaip asmuo arba organas, kuris nustato asmens duomenų tvarkymo tikslus ir būdus.

7 — Valdžios institucijai arba institucijoms, kurias valstybės narės nurodo ir paskiria kontroliuoti, kaip jos teritorijoje taikoma direktyva. Šiame straipsnyje numatytos išsamios jų pareigos ir įgaliojimai. Be kita ko, pagal 28 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką priežiūros institucija reiškia nuomonę prieš pradedant 20 straipsnyje nurodytas tvarkymo operacijas.

paskiria pareigūną asmens duomenų apsaugai, kuris privalo:

— nepriklausomai veikdamas užtikrinti, kad duomenų valdytojas laikytųsi pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų;

— pildyti duomenų valdytojo atliktų tvarkymo operacijų registrą, kuriame būtų pateikta 21 straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija,

— tokiu būdu užtikrindamos, kad tvarkymo operacijos negalės neigiamai paveikti duomenų subjektų teisių ir laisvių.

<…>“.

17. 20 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės nusprendžia, kurios tvarkymo operacijos gali kelti konkretų pavojų duomenų subjekto teisėms ir laisvėms, ir tikrina, ar šios tvarkymo operacijos yra ištiriamos prieš jas pradedant.

2. Tokias išankstines patikras atlieka priežiūros institucija, gavusi pranešimą iš duomenų valdytojo, arba duomenų apsaugos pareigūnas, kuris, kilus abejonių, privalo tartis su priežiūros institucija.

3. Valstybės narės gali tokias patikras atlikti tuomet, kai rengiama nacionalinio parlamento priimama priemonė arba tokia teisine priemone pagrįsta priemonė, kuri apibrėžia tvarkymo pobūdį ir nurodo tinkamus apsaugos būdus.“

18. 21 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta valstybių narių pareiga užtikrinti, kad priežiūros institucija registruotų tvarkymo operacijas, apie kurias pranešta pagal 18 straipsnį.

Direktyva 2006/24[8]

19. 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad „<…> šia direktyva siekiama suderinti valstybių narių nuostatas, susijusias su viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų ir viešųjų ryšių tinklų teikėjų pareigomis saugant tam tikrus

8 — 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/24/EB dėl duomenų, generuojamų arba tvarkomų teikiant viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas arba viešuosius ryšių tinklus, saugojimo ir iš dalies keičianti Direktyvą 2002/58/EB (OL L 105, p. 54).

duomenis, kurie yra jų generuojami arba tvarkomi, ir tuo siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų prieinami sunkių nusikaltimų, kaip jie apibrėžti kiekvienos valstybės narės nacionalinėje teisėje, tyrimo, atskleidimo ir baudžiamojo persekiojimo tikslu“.

20. 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad direktyva taikoma ir fizinių, ir juridinių asmenų srauto ir vietos nustatymo duomenims bei susijusiems duomenims, būtiniems abonentui ar registruotam naudotojui nustatyti[9].

21. 3 straipsniu iš valstybių narių reikalaujama priimti priemones, skirtas užtikrinti, kad tam tikri (šios direktyvos 5 straipsnyje nurodyti) duomenys būtų išsaugomi pagal šios direktyvos nuostatas. Tai yra duomenys, būtini ryšio šaltiniui išaiškinti ir nustatyti, kiek tai susiję, *inter alia*, su interneto prieiga (5 straipsnio 1 dalies a punkto 2 papunktis). Saugomi duomenys kompetentingoms nacionalinėms institucijoms teikiami tik konkrečiais atvejais, laikantis nacionalinės teisės ir užtikrinant atitinkamas apsaugos priemones (įskaitant reikalavimą laikytis EŽTK) (4 straipsnis).

22. 6 straipsnyje nurodyta: „Valstybės narės užtikrina, kad 5 straipsnyje nurodytos duomenų kategorijos būtų saugomos ne trumpiau kaip šešis mėnesius ir ne ilgiau kaip dvejus metus nuo ryšio datos“.

Europos skaidrumo iniciatyva

23. 2005 m. pradėdama Europos skaidrumo iniciatyvą Komisija pabrėžė „aukšto skaidrumo lygio“ svarbą siekiant užtikrinti, kad Europos Sąjunga būtų „atvira visuomenės kontrolei ir atsiskaitytų už savo nuveiktus darbus“[10].

9 — Direktyvos 2006/24 2 straipsnyje numatyta: „<…> „paslaugų gavėjas“ – tai fizinis ar juridinis asmuo, asmeniniams ar verslo tikslams besinaudojantis viešai prieinamomis elektroninių ryšių paslaugomis, kuris nebūtinai turi būti tų paslaugų abonentas“. 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 13 sk., 29 t., p. 514) 2 straipsnyje įtvirtintos tokios sąvokos: „<…> b) „srauto duomenys“ – tai duomenys, tvarkomi pranešimui perduoti elektroninių ryšių tinklu, taip pat sąskaitoms už tokį perdavimą pateikti; c) „vietos nustatymo duomenys“ – tai elektroninių ryšių tinkluose tvarkomi duomenys, nurodantys viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų naudotojo galinių įrenginių geografinę padėtį“.

10 — SEC (2005) 1300.

Kaip pagrindinę veiksmų sritį Komisija nurodė „geresnę ES lėšų panaudojimo priežiūrą <...>“[11].

Finansinis reglamentas[12]

24. Finansiniame reglamente aiškiai įtvirtinta skaidrumo svarba valdant bendrąjį biudžetą.

25. Jo 3 konstatuojamojoje dalyje skaidrumas pripažįstamas pagrindiniu principu. Toliau 12 konstatuojamoje dalyje tvirtinama: „<…> laikantis skaidrumo principo, turėtų būti tobulinama informacija apie biudžeto vykdymą ir sąskaitas“.

26. 30 straipsnio 3 dalyje nurodyta tokia priemonė skaidrumui didinti:

„Komisija tinkamu būdu pateikia informaciją apie lėšų iš jos valdomo biudžeto gavėjus, kai biudžetas vykdomas centralizuotu būdu ir tiesiogiai jos departamentų, bei informaciją apie lėšų, kurias suteikia subjektai, kuriems biudžeto vykdymo užduotys pavestos taikant kitus valdymo būdus, gavėjus.

Ši informacija pateikiama deramai laikantis konfidencialumo reikalavimų, visų pirma asmens duomenų apsaugos reikalavimo, kaip nustatyta [Direktyvoje 95/46][13] ir [Reglamente (EB) Nr. 45/2001][14], taip pat saugumo reikalavimų atsižvelgiant į kiekvieno 53 straipsnyje nurodyto valdymo būdo ypatumus ir tam tikrais atvejais laikantis atitinkamų konkretiems sektoriams taikomų taisyklių“.

27. 53b straipsnio 2 dalies d punkte nustatyta, kad valstybės narės, „taikydamos atitinkamas konkretiems sektoriams taikomas taisykles ir laikydamosi 30 straipsnio 3 dalies, užtikrina tinkamą metinį informacijos apie lėšų iš biudžeto gavėjus *ex post* paskelbimą“.

11 — Žr. žaliąją knygą „Europos skaidrumo iniciatyva“ COM (2006) 194 galutinis, p. 3.

12 — 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 1 sk., 4 t., p. 74) su pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, p. 1) ir 2007 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1525/2007 (OL L 343, p. 9).

13 — Žr. 5 išnašą.

14 — 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 13 sk., 26 t., p. 102).

BŽŪP finansavimas

31. 2 straipsniu įsteigiami EŽŪGF ir EŽŪFKP ir nurodoma, kad abu fondai yra ES bendrojo biudžeto dalis.

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1290/2005[15]

32. 6, 7 ir 11 straipsniuose nurodyta, kad gavėjams lėšas išmoka mokėjimo agentūros, kurios yra valstybių narių tarnybos arba įstaigos. Jos turi pačios užtikrinti paraiškų gauti paramą atitiktį paramos skyrimo nuostatų sąlygoms.

28. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1290/2005 numatytos pagrindinės BŽŪP finansavimo taisyklės ir įsteigiami du fondai: Europos žemės ūkio garantijų fondas (toliau – EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP)[16].

33. 9 straipsniu Komisijai ir valstybėms narinėms nustatyta pareiga užtikrinti veiksmingą finansinių Bendrijos interesų apsaugą[17].

29. 36 konstatuojamojoje dalyje pripažįstama, kad „taikant nacionalines kontrolės sistemas ir atliekant atitikties patvirtinimą gali būti perduodami asmens duomenys ar komercinės paslaptys, todėl valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti informacijos, gautos vykdant šią veiklą, konfidencialumą“.

34. 44 straipsnyje numatyta:

30. Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 1 straipsnyje paaiškinama, kad jo tikslas yra nustatyti „<…> bendrosios žemės ūkio politikos išlaidų, įskaitant išlaidas kaimo plėtrai, konkrečias finansavimo sąlygas ir taisykles“.

„Valstybės narės ir Komisija imasi visų būtinų priemonių informacijos, perduotos arba gautos tikrinant bei patvirtinant sąskaitas pagal šį reglamentą, konfidencialumui užtikrinti.

15 — 2005 m. birželio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo (OL L 209, p. 1).

16 — EŽŪGF ir EŽŪFKP šioje išvadoje bendrai vadinsiu fondais.

17 — Išsamios nuostatos taip pat įtvirtintos 32–37 straipsniuose, reglamentuojančiuose, kaip Komisija atlieka tinkamumo vertinimą ir kontrolę.

Tai informacijai taikomi [Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96][18] 8 straipsnyje išdėstyti principai“.

35. Tarybos reglamentą Nr. 1290/2005 pakeitė Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1437/2007[19]. Pakeitimo tikslas Reglamento Nr. 1437/2007 12–14 konstatuojamosiose dalyse paaiškintas taip:

„(12) Būtina patikslinti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis priimamos išsamios Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 taikymo taisyklės. Visų pirma Komisijai [Komisija] turėtų turėti galimybę priimti išsamias taikymo taisykles, susijusias su informacijos apie paramos pagal bendrąją žemės ūkio politiką gavėjus skelbimu, su intervencinėmis priemonėmis, kai taikant bendrus rinkos organizavimo principus nėra nustatytos sumos už vienetą, ir su asignavimais, kurie perkelti finansuoti tiesiogines išmokas ūkininkams pagal bendrąją žemės ūkio politiką.

(13) Peržiūrint 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento, reglamentas buvo [papildytas] nuostatomis dėl Europos Bendrijų biudžeto lėšų gavėjų sąrašų *ex post* kasmetinio paskelbimo, kad būtų įgyvendinta Europos skaidrumo iniciatyva. Sektoriams skirtuose reglamentuose turi būti numatytos su tokiu skelbimu susijusios priemonės. EŽŪGF ir EŽŪFKP yra bendrojo Europos Bendrijų biudžeto dalys, jų lėšomis finansuojamos išlaidos susijusios su valstybių narių ir Bendrijos pasidalijamuoju valdymu. Todėl turėtų būti nustatytos informacijos apie tų fondų lėšų gavėjus skelbimo taisykles. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kiekvienais metais būtų *ex post* skelbiamas lėšų gavėjų sąrašas ir sumos, kurias gavo kiekvienas gavėjas iš kiekvieno šių fondų.

(14) Viešai skelbiant šią informaciją didinamas skaidrumas, susijęs su Bendrijos lėšų bendros žemės ūkio politikos srityje naudojimu, ir gerinamas su šiomis lėšomis susijęs patikimas finansų valdymas, visų pirma griežtinant

18 — 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, p. 2). Apskritai kalbant, šie principai reiškia, kad pagal reglamentą gautai informacijai taikomi tokie profesinės paslapties reikalavimai, kokie pagal nacionalinės teisės aktus būtų taikomi valstybės narės gautai panašiai informacijai, ir, be to, reikalavimai, įtvirtinti Bendrijos institucijoms taikomomis nuostatomis. Konkrečiai tariant, Komisija turi užtikrinti, kad įgyvendinant šį reglamentą jos inspektoriai laikytųsi Bendrijos ir nacionalinių nuostatų dėl asmens duomenų apsaugos, kaip ji apibrėžta Direktyvoje 95/46.

19 — 2007 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1437/2007, iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo (OL L 322, p. 1).

naudojamų pinigų viešąją kontrolę. Atsižvelgiant į siekiamų tikslų svarbos viršenybę, remiantis proporcingumo principu ir asmens duomenų apsaugos reikalavimu yra pagrįsta numatyti nuostatą dėl bendro atitinkamos informacijos skelbimo, nes ja nesiekiama daugiau nei būtina demokratinėje visuomenėje ir siekiama užkirsti kelią pažeidimams. Atsižvelgiant į Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonę[20], tikslinga numatyti nuostatą dėl fondų lėšų gavėjų informavimo apie tai, kad tie duomenys gali būti paskelbti viešai ir juos gali tvarkyti auditą ir tyrimą atliekančios įstaigos.

„išsamias taisykles, taikomas informacijos apie 44a straipsnyje minimus lėšų gavėjus skelbimui ir praktiniams aspektams, susijusiems su asmenų apsauga tvarkant jų asmens duomenis pagal Bendrijos teisės aktuose dėl duomenų apsaugos nustatytus principus. Šiomis taisyklėmis visų pirma užtikrinama, kad lėšų gavėjai bus informuojami, kad šie duomenys gali būti paskelbti viešai ir gali būti tvarkomi auditą ir tyrimą atliekančių įstaigų tam, kad būtų apsaugoti Bendrijų finansiniai interesai, be kita ko, nurodant laiką, kada ši informacija bus paskelbta.“

38. 44a straipsnyje įtvirtinta:

<…>“

„Pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 53b straipsnio 2 dalies d punktą valstybės narės užtikrina, kad kiekvienais metais būtų *ex post* skelbiamas EŽŪGF ir EŽŪFKP fondų lėšų gavėjų sąrašas ir sumos, kurias gavo kiekvienas gavėjas iš kiekvieno šių fondų.

36. Nagrinėjamam atvejui svarbūs du, t. y. 42 straipsnio 8b punkto ir 44a straipsnio, pakeitimai.

Skelbiant privaloma pateikti šią informaciją:

37. 42 straipsniu Komisijai suteikiama teisė priimti išsamias Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 įgyvendinimo taisykles. 8b punkte nurodoma, kad Komisija priims:

a) EŽŪGF atveju – sumą, padalytą į tiesiogines išmokas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 2 straipsnio d punkte, ir kitas išlaidas;

20 — 2007 m. balandžio 10 d. nuomonė (OL C 134, p. 1).

b) EŽŪFKP atveju – bendrą viešojo finansavimo sumą kiekvienam gavėjui.“

42. 5 konstatuojamojoje dalyje pripažįstama, kad „<…> informacijos skaidrumui užtikrinti nereikalaujama, kad informacija būtų prieinama neribotą laiką, turėtų būti nustatytas pagrįstas terminas, iki kurio paskelbta informacija turi būti prieinama <…>“.

Komisijos reglamentas (EB) Nr. 259/2008[21]

39. Preambulėje tvirtinama, kad šis reglamentas priimtas pasikonsultavus su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu[22].

40. 2 konstatuojamojoje dalyje paaiškinta, kad skelbiama siekiant didesnio ES fondų lėšų naudojimo skaidrumo ir patikimo šių fondų finansinio valdymo.

43. 6 konstatuojamojoje dalyje paaiškinama, kad „viešai skelbiant šią informaciją didinamas Bendrijos fondų, veikiančių bendrosios žemės ūkio politikos srityje, naudojimo skaidrumas ir gerinamas šių fondų finansinis valdymas, visų pirma stiprinant naudojamų lėšų viešąją kontrolę. Atsižvelgiant į esminę siekiamų tikslų svarbą, tikslinga remiantis proporcingumo principu ir asmens duomenų apsaugos reikalavimu numatyti nuostatą dėl bendro atitinkamos informacijos skelbimo tiek, kiek tai būtina demokratinėje visuomenėje, ir siekiant užkirsti kelią pažeidimams <…>“.

41. 3 konstatuojamojoje dalyje tvirtinama, jog šiuo tikslu „<…> reikėtų nustatyti būtiniausius skelbiamos informacijos turinio reikalavimus. Kad būtų įgyvendinti numatyti tikslai, šie reikalavimai neturėtų būti didesni nei demokratinėje visuomenėje priimtini reikalavimai<…>“.

44. Komisijos reglamento Nr. 259/2008 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad apie paramos gavėjus skelbiama ši informacija:

„a) vardas ir pavardė, jei paramos gavėjas yra fizinis asmuo;

21 — 2008 m. kovo 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 259/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005 nuostatų dėl informacijos apie Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos gavėjus skelbimo taikymo taisyklės (OL L 76, p. 28).

22 — Konsultacijų rezultatai nėra paskelbti Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno tinklapyje.

b) visas įregistruotas juridinis pavadinimas, jei paramos gavėjas yra juridinis asmuo;

c) visas asociacijos juridinis pavadinimas, kuris įregistruotas arba kitaip oficialiai pripažintas, jei paramos gavėjas yra fizinių ir juridinių asmenų asociacija, neturinti juridinio asmens statuso;

d) savivaldybė, kuriai paramos gavėjas priklauso arba kurioje yra registruotas, ir, jei yra, pašto kodas arba ta jo dalis, kuri nurodo savivaldybę;

e) skelbiant informaciją apie išlaidas, finansuojamas iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (toliau – EŽŪGF), atitinkamais finansiniais metais kiekvieno paramos gavėjo gauta tiesioginių išmokų suma, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 2 straipsnio d punkte;

f) skelbiant informaciją apie išlaidas, finansuojamas iš EŽŪGF, atitinkamais finansiniais metais kiekvieno paramos gavėjo gauta išmokų suma, išskyrus e punkte nurodytą sumą;

g) skelbiant informaciją apie išlaidas, finansuojamas iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP), atitinkamais finansiniais metais kiekvieno paramos gavėjo gauta visa viešojo finansavimo suma, įskaitant Bendrijos ir nacionalinį įnašą;

h) atitinkamais finansiniais metais kiekvieno paramos gavėjo gauta bendra e, f ir g punktuose nurodytų išmokų suma;

i) šių sumų valiuta.“

45. 1 straipsnio 2 dalimi valstybėms narėms leidžiama skelbti išsamesnę informaciją, nei numatyta 1 straipsnio 1 dalyje.

46. 2 straipsnyje nustatyta, kad: „1 straipsnyje nurodyta informacija skelbiama vienoje bendroje valstybės narės internetinėje svetainėje ir prieinama naudojantis paieškos priemone, kuria galima atlikti paramos gavėjų paiešką pagal vardą ir pavardę, pavadinimą, savivaldybę, 1 straipsnio e, f, g ir h punktuose nurodytas sumas arba pagal šių kriterijų derinį ir visą atitinkamą informaciją gauti kartu“.

47. 3 straipsnyje numatyta, kad informacija apie gavėjus už praėjusius finansinius metus paskelbiama iki balandžio 30 d. ir interneto svetainėje turi būti prieinama dvejus metus nuo pirmo jos paskelbimo dienos.

48. 4 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės informuoja paramos gavėjus apie tai, kad jų duomenys bus skelbiami viešai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1290/2005 ir šį reglamentą ir kad jie gali būti tvarkomi Bendrijų ir valstybių narių auditą ir tyrimą atliekančių įstaigų, siekiant užtikrinti Bendrijų finansinius interesus.

2. Skelbiant asmens duomenis, 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama pagal Direktyvos 95/46/EB reikalavimus, o paramos gavėjai informuojami apie jų, kaip duomenų subjektų, teises pagal šią direktyvą ir apie naudojimosi šiomis teisėmis tvarką.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija paramos gavėjams pateikiama ją įtraukiant į paraiškas gauti lėšas iš EŽŪGF ir EŽŪFKP arba kitu būdu tuomet, kai renkami duomenys. <...>“

Faktinės aplinkybės, procesas ir prejudiciniai klausimai

50. Šiose bylose pareiškėjai yra ūkinė bendrija (*Volker und Markus Schecke GbR* byloje C-92/09) ir privatus asmuo (Hartmut Eifert byloje C-93/09), kurie verčiasi žemės ūkiu. Abiejose bylose pareiškėjai nesutinka, kad informacija apie juos, kaip žemės ūkio paramos gavėjus, būtų skelbiama pagal Komisijos reglamentą Nr. 259/2008. 2008 m. gruodžio 31 d. *Volker und Markus Schecke GbR* skirta 64 623,65 EUR išmoka. 2008 m. gruodžio 5 d. H. Eifert skirta 6 110,11 EUR kompensacinė išmoka žemės ūkio veiklai mažiau palankiose vietovėse skatinti.

49. 5 straipsniu iš Komisijos reikalaujama savo pagrindinės interneto svetainės adresu sukurti Bendrijos svetainę, kurioje būtų pateiktos nuorodos į visų valstybių narių atitinkamas interneto svetaines, ir užtikrinti jos priežiūrą.

51. Prašymo formoje buvo toks tekstas: „Žinau, kad pagal Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 44a straipsnį reikalaujama skelbti informaciją apie EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjus ir kiekvienam gavėjui išmokėtas sumas. Skelbiamos visos priemonės, kurių buvo prašoma

bendrojoje paraiškoje, nurodytoje Reglamento (EB) Nr. 796/2004 11 straipsnyje[23], ir skelbiama kasmet iki kitų metų kovo 31 d.“

53. 2008 m. rugsėjo 26 d. *Volker und Markus Schecke GbR*, o gruodžio 18 d. – H. Eifert apskundė Heseno žemės veiksmus teismui. Abu jie prašo nutartimi uždrausti skelbti jų, kaip fondų paramos gavėjų, asmens duomenis.

52. Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (Federacinė žemės ūkio ir mitybos tarnyba, toliau – *BfLE*) – trečiasis asmuo pagrindiniame procese – interneto svetainėje[24] nurodyti išmokų gavėjų vardai (pavadinimai), gyvenamosios vietos (buveinės) su pašto kodais ir išmokų dydžiai. Svetainėje įdiegta paieškos funkcija, kuri leidžia pagal vieną informacijos vienetą, pvz., pašto kodą, rasti visą atitinkamų EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų vardų (pavadinimų) sąrašą. Svetainėje apie duomenų apsaugą nurodyta: „Kiekvieną kartą pasinaudojus serveriu duomenys išsaugomi statistikos ir saugumo tikslais. Ribotą laiką bus saugomi interneto paslaugų teikėjo IP adresai, apsilankymo data ir laikas bei aplankytos tinklavietės adresas. Šie duomenys bus naudojami išimtinai interneto paslaugų kokybei gerinti ir nebus perduodami tretiesiems asmenims ar naudojami prieš adresatus.“

54. Pareiškėjai mano, kad Reglamento Nr. 1290/2005 44a straipsniu pažeidžiami Europos Sąjungos duomenų apsaugos teisės aktai. Interneto svetainėje paskelbta informacija yra asmens duomenys, tačiau nėra svarbesnio viešojo intereso, kuriuo būtų galima pateisinti jų teisių apribojimą.

55. Heseno žemė tvirtina, kad valstybių narių pareiga skelbti duomenis internete numatyta Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 44a straipsnyje, taikomame kartu su Komisijos reglamentu Nr. 259/2008. Jai nekyla abejonių dėl šių nuostatų galiojimo. Duomenys skelbiami siekiant svarbesnio viešojo intereso – užtikrinti išlaidų žemės ūkiui skaidrumą ir pažeidimų prevenciją. Be to, tai neviršija to, kas būtina demokratinėje visuomenėje. Be to, paraiškos gauti paramą formoje pareiškėjams pateikiama informacija apie tai, kad institucijos privalo paskelbti jų asmens

23 — 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 796/2004, nustatantis išsamias kompleksinio paramos susiejimo, moduliavimo ir integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, numatytos Tarybos reglamente (EB) Nr. 1782/2003, nustatančiame bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrąją žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančiame tam tikras paramos schemas ūkininkams, įgyvendinimo taisykles (OL L 141, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 3 sk., 44 t., p. 243).

24 — http://www.agrar-fischerei-zahlungen.de.

duomenis, taigi nustatytos formos paraiškos pateikimas laikytinas jų sutikimu atskleisti duomenis Direktyvos 96/46 7 straipsnio a punkto prasme. Heseno žemė tvirtina, kad bet kuriuo atveju pareiškėjai galėjo išvengti paskelbimo atsisakydami paramos.

56. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nagrinėjamose bylose kyla Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 42 straipsnio 8b punkto ir 44a straipsnio ir Komisijos reglamento Nr. 259/2008 galiojimo klausimas. Jeigu šie aktai yra negaliojantys, *BfLE* vykdomas duomenų tvarkymas yra neteisėtas, ir reikėtų patenkinti pareiškėjų reikalavimą nustatyti prašomą draudimą.

57. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kilo ir formalesnių klausimų, pvz., ar reikalavimas paskelbti EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų asmens duomenis suderinamas su tam tikras ES teisės aktų dėl duomenų apsaugos, ypač direktyvų 95/46 ir 2006/24, aspektais.

58. Todėl nacionalinis teismas sustabdė bylos nagrinėjimą ir paprašė Teisingumo Teismo priimti prejudicinį sprendimą šiais klausimais:

„1. Ar [Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005] 42 straipsnio 8b punktas ir 44a straipsnis, įtraukti [Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1437/2007], yra negaliojantys?

2. Ar Komisijos reglamentas Nr. 259/2008 yra:

a) negaliojantis arba

b) galiojantis tik todėl, kad [Direktyva 2006/24] yra negaliojanti?

Jei pirmame ir antrame klausimuose nurodytos nuostatos yra galiojančios:

3. Ar [Direktyvos 95/46] 18 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką reikia aiškinti taip, kad skelbti informaciją pagal [Komisijos reglamentą Nr. 259/2008] galima tik atlikus procedūrą, kuri šiame straipsnyje numatyta vietoj pranešimo priežiūros institucijai?

4. Ar [Direktyvos 95/46] 20 straipsnį reikia aiškinti taip, kad skelbti informaciją pagal [Reglamentą 259/2008] galima tik ją iš anksto patikrinus, kaip to reikalaujama pagal nacionalinę teisę?

5. Jei atsakymas į ketvirtąjį klausimą yra teigiamas: ar [Direktyvos 95/46] 20 straipsnį reikia aiškinti taip, kad nebuvo jokios realios išankstinės patikros, jei tikrinant remtasi šios direktyvos 18 straipsnio 2 dalies antroje įtraukoje nurodytu registru, kuriame nebuvo visų privalomos informacijos vienetų?

6. Ar [Direktyvos 95/46] 7 straipsnį, ypač jo e punktą, reikia aiškinti kaip neleidžiantį reguliariai išsaugoti interneto svetainės naudotojo IP adresų be jo aiškaus sutikimo?“

59. Rašytines pastabas pateikė *Volker und Markus Schecke GbR*, Heseno žemė, Graikijos, Nyderlandų ir Švedijos vyriausybės, Taryba ir Komisija, iš kurių visos, išskyrus Nyderlandų vyriausybę, dalyvavo 2010 m. vasario 2 d. posėdyje.

Įvertinimas

60. Šešis nacionalinio teismo pateiktus klausimus galima suskirstyti taip.

61. 1 ir 2 a klausimai yra svarbiausi šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą. Jais nacionalinis teismas klausia dėl Bendrijos teisės aktų, kuriuose numatyta, kad internete privaloma skelbti tam tikrus duomenis apie EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjus, galiojimo. Šiuos klausimus nagrinėsiu pirmiausia, prieš tai pateikusi kelias išankstines pastabas.

62. Toliau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikia tris labai konkrečius klausimus dėl kai kurių Direktyvos 95/46 nuostatų, kuriomis reglamentuojami pranešimai apie duomenų tvarkymą (3, 4 ir 5 klausimai). Jeigu Teisingumo Teismas pritartų siūlomiems atsakymams į 1 ir 2a klausimus, į šiuos klausimus (formaliai žiūrint) nebereikės atsakyti. Šiuos klausimus trumpai išnagrinėsiu tik tam atvejui, jei Jeigu Teisingumo Teismas nepritartų mano nuomonei.

63. Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikia du klausimus apie per internetą pasiekiamų duomenų „naudotojus“ ir Direktyvos 2006/24 išaiškinimo (2b ir 6 klausimai). Dėl toliau nurodomų priežasčių manau, kad šie klausimai nepriimtini.

Dėl 1 ir 2a klausimų

Išankstinės pastabos

— Įžanga

64. Negaišiu laiko išsamiai pagrindinių teisių svarbos Europos Sąjungos teisinėje sistemoje egzegezei. Pagrindinės teisės jau daugelį metų yra esminė šios teisinės sistemos dalis[25]. EŽTK užima ypatingą šių teisių šaltinio vietą; ir Teisingumo Teismas skiria ypatingą dėmesį Europos Žmogaus Teisių Teismo (kurį siekdama glaustumo toliau vadinsiu Strasbūro teismu) praktikai[26]. Neįsivaizduojama, kad Teisingumo Teismas galėtų pripažinti galiojančiais ES antrinės teisės aktus, kuriais pažeidžiamos pagrindinės teisės arba EŽTK ar chartija[27].

65. Trumpą apžvalgą pradėsiu nuo konkuruojančių tikslų, tarp kurių šioje byloje reikia rasti pusiausvyrą, apibūdinimo: teisė naudotis informacija siekiant skaidrumo ir teisė į privatumą bei asmens duomenų apsaugą. Tuomet išnagrinėsiu vieną konkretų prieštaravimą, kurį pareiškėjai iškėlė remdamiesi teisėmis, kuriomis jie galėtų naudotis (teisėmis į privatumą ir asmens duomenų apsaugą), jei nebūtų atlikę tam tikrų veiksmų – t. y. pasirašydami BŽŪP paraiškas jie sutiko su ginčijamu duomenų skelbimu.

25 — Teisingumo Teismo praktika siekia 1969 m., žr., pavyzdžiui, 1969 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Stauder* (29/69, Rink. p. 419, 7 punktas), 1970 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *Internationale Handesgesellschaft* (11/70, Rink. p. 1125, 4 punktas). Žr. naujesnius sprendimus: 2003 m. gegužės 20 d. Sprendimą *Österreichischer Rundfunkand Others* („*ÖRF*“) (sujungtos bylos C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, Rink. p. I-4989, 68 ir 69 punktai) ir 2008 m. sausio 29 d. Sprendimą *Promusicae* (C-275/06, Rink. p. I-271, 62 punktas).

26 — Žr. 2002 m. spalio 15 d. Sprendimą *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kiti prieš Komisiją* (sujungtos bylos C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, nuo C-250/99 P iki C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 274 punktas) ir 2006 m. birželio 29 d. Sprendimą *Komisija prieš SGLCarbon* (C-301/04 P, Rink. p. I-5915, 43 punktas). Žr. taip pat 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Teitosuojavaltuutettu prieš Satakunnan MarkkinapörssiOy ir Satamedia Oy* (C-73/07, Rink. p. I-9831) ir ypač generalinės advokatės J. Kokott išvados 37 punktą.

27 — 1996 m. liepos 30 d. Sprendimo *Bosphorus* (C-84/95, Rink. p. I-3953) išvados 53 punkte generalinis advokatas F. J. Jacobs nurodė, kad „pagarba pagrindinėms teisėms yra <...> Bendrijos teisės aktų teisėtumo sąlyga“.

— Skaidrumas ir informacijos teikimas

66. Skaidrumo svarba tvirtai nusistovėjusi ES teisėje. ES sutarties 1 straipsnyje nurodoma, kad sprendimai priimami „kuo atviriau“[28]. Skaidrumo principo tikslą Teisingumo Teismas apibrėžė kaip didžiausią įmanomą piliečių prieigą prie informacijos, siekiant sustiprinti institucijų ir administravimo demokratiškumą[29]. Duomenų teikimas visuomenei apie mišriai valdomų ES fondų paramos gavėjus yra viena iš ESI[30] nurodytų specialių priemonių. Todėl politiniu lygmeniu skaidrumas buvo pripažintas kaip esminis demokratinio viešojo administravimo elementas.

67. Ne taip akivaizdu, ar skaidrumas yra ES teisės bendrasis principas[31], ar net pagrindinė teisė. Skaidrumo sąvoka ir jo statutas ES teisėje nusistovėjo bylose, susijusiose su galimybe susipažinti su dokumentais[32]. *Hautala* byloje[33] pateiktoje išvadoje generalinis advokatas P. Léger apibūdino sprendimų priėmimo proceso skaidrumą, kai visuomenei suteikiama didžiausia įmanoma prieiga prie institucijų turimų dokumentų, kaip pagrindinę teisę. Tačiau Teisingumo Teismas šio klausimo nėra nagrinėjęs. Sprendime *Interporc*[34] Teisingumo Teismas nepritarė pareiškėjo tvirtinimui, kad skaidrumas yra bendrasis ES teisės principas, kuris yra svarbesnis už Sprendimą 94/90/EAPB, EB, Euratomas[35], t. y. teisės aktą, kuriuo Komisija pagrindė savo sprendimą neleisti susipažinti su dokumentais[36]. Sąmoningai palieku šį klausimą atvirą, nes jo nebūtina išspręsti šioje byloje. Taip yra todėl, kad konkretaus tikslo priskyrimas prie pagrindinių teisių nėra išankstinė sąlyga, kad šis tikslas būtų priskirtas prie EŽTK 8 straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių.

28 — ESS 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad ES yra grindžiama laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės principais, t. y. principais, kurie valstybėms narėms yra bendri.

29 — 2001 m. gruodžio 6 d. Sprendimas *Hautala* (C-353/99 P, Rink. p. I-9565, 24 punktas) ir generalinio advokato P. Léger išvados 52 punktas.

30 — Žr. šios išvados 23 punktą.

31 — Skaidrumą kai kurie autoriai iš tiesų vertina kaip priskirtiną prie šios kategorijos: žr., pavyzdžiui, K. Lenaerts „In the Union we trust: trust – enhancing principles of Community Law“, *Common Market Law Review*, 2004, p. 317, ir P. Craig ir G. de Búrca „EU Law text, cases and materials“, 4-asis leidimas, 2007, p. 567. Tačiau Teisingumo Teismas dar nepriėmė galutinio sprendimo šiuo klausimu.

32 — Žr. ypač 1996 m. balandžio 30 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Tarybą* (C-58/94, Rink. p. I-2169, 35 punktas), 29 išnašoje minėto Sprendimo *Hautala* (kuriame Teisingumo Teismas nagrinėjo Tarybos apeliacinį skundą dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo buvo panaikintas Tarybos sprendimas neleisti susipažinti su Tarybos darbo grupės dėl ginklų eksporto ataskaita) 22 punktą ir 2003 m. kovo 6 d. Sprendimą *Interporc* (C-41/00 P, Rink. p. I-2125, 38–43 punktai).

33 — Minėto 29 išnašoje, 76 ir 77 punktai.

34 — Minėtas 32 išnašoje.

35 — 1994 m. vasario 8 d. Komisijos sprendimas 94/90/EAPB, EB, Euratomas dėl galimybės visuomenei susipažinti su Komisijos dokumentais (OL L 46, p. 58).

36 — Sprendimo *Interporc*, minėto 32 išnašoje, 43 punktas; taip pat žr. generalinio advokato P. Léger išvados 80 punktą.

68. Panašu, kad nacionaliniam teismui kyla abejonių, ar skaidrumas savaime gali būti laikomas tikslu, ir šis teismas laiko jį tik ginčijamų priemonių apibūdinimu. Man atrodo, kad šiuo atveju tokių abejonių neturėtų kilti. Nors tiesa, kad skaidrumas nėra „teisė“, kuri aiškiai įrašyta į klasikinį EŽTK tekstą, tačiau jis laikomas (labai aiškiai) pageidaujamu ir būtinu tikslu demokratinėje visuomenėje. Jis aiškiai nurodomas chartijoje – daug naujesniame demokratiniame pagrindinių teisių sąraše[37]. Todėl pradėsiu nuo teiginio, kad veiksmai, kurių imamasi siekiant skaidrumo, yra veiksmai dėl demokratijos požiūriu siektino tikslo.

69. Dėl savo pobūdžio skaidrumas turi būti atviros apibrėžties sąvoka. Jo tikslas skatinti atvirumą demokratinėje visuomenėje. Skaidrumas gali padėti apsaugoti pilietį nuo piktnaudžiavimo valdžia. Apskritai kalbant, plati prieiga prie informacijos siekiant informuoti visuomenę ir pradėti demokratinę diskusiją suteikia piliečiams galimybę veiksmingai kontroliuoti, kaip viešosios valdžios institucijos naudojasi valdžia, kurią joms suteikė tie patys piliečiai. Todėl skaidrumas yra visuomenės turima viešųjų institucijų kontrolė. Kadangi didesnis skaidrumas reiškia didesnį (o ne mažiau) atvirumą ir demokratinį atskaitingumą, jis paprastai yra sveikintinas dalykas.

70. Tačiau kartais (kaip nagrinėjamu atveju) skaidrumą tenka įvertinti kito konkuruojančio tikslo atžvilgiu. Šiuo požiūriu absoliutus skaidrumas nebūtinai yra absoliutus gėris. Ne visuomet „daugiau yra geriau“. Todėl „maksimalus skaidrumas siekiant viešojo intereso“ negali tapti mantra, pateisinančia asmenų teisių apribojimą. Siekiant šioje byloje nustatyti, kokia turi būti teisinga pusiausvyra tarp skaidrumo ir privatumo bei asmens duomenų apsaugos, būtina konkrečiai išnagrinėti, ko skaidrumu siekiama atsižvelgiant į specifinį BŽŪP kontekstą.

37 — Chartija neturėjo privalomosios galios tuo metu, kai kilo pagrindinis ginčas: žr. pagal analogiją 2006 m. birželio 27 d. Sprendimą *Parlamentas prieš Tarybą (dėl šeimos susijungimo)* (C-540/03, Rink. p. I-5769, 38 punktas). Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai nuo 2009 m. gruodžio 1 d. chartija įgijo pirminės teisės akto statusą (ESS 6 straipsnio 1 dalis).

— Teisės į privatumą ir asmens duomenų apsaugą

71. Nagrinėjamu atveju remiamasi dviem atskiromis teisėmis: klasikine teise (privatumo apsauga pagal EŽTK 8 straipsnį) ir modernesne teise (duomenų apsauga pagal Konvenciją Nr. 108). Chartijoje panašios teisės nurodytos jos 7 ir 8 straipsniuose. Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad tarp pagrindinės teisės į privatumą ir teisės į asmens duomenų apsaugą yra glaudus ryšys[38].

72. Strasbūro teismas yra pripažinęs, kad juridiniai asmenys (kaip ir fiziniai asmenys) gali remtis EŽTK 8 straipsniu[39] ir kad ši apsauga taikoma profesinei ir ūkinei veiklai[40]. Todėl teisės į privatumą ir asmens duomenų apsaugą *prima facie* taikomos abiem pareiškėjams nacionalinėse bylose (atsižvelgiant į šių teisių turinį būtų absurdiška teigti, kad juridinis asmuo gali remtis EŽTK 8 straipsniu, bet ne Konvencija Nr. 108). Strasbūro teismas taip pat pripažino, kad privatus gyvenimas apima asmens tapatybę, pavyzdžiui, asmens vardą[41], ir kad asmens duomenų apsauga yra esminės svarbos veiksnys asmens galimybei pasinaudoti teise į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus gyvenimas[42].

73. Kaip ir dauguma klasikinių EŽTK teisių, teisė į privatumą nėra absoliuti. EŽTK 8 straipsnio 2 dalimi aiškiai numatytos galimos šios teisės išimtys, o Konvencijos Nr. 108 9 straipsnyje – teisės į asmens duomenų apsaugą išimtys. Panašiai ir chartijos 52 straipsnyje bendro pobūdžio

38 — Žr. Sprendimo *Promusicae*, minėto 25 išnašoje, 63 punktą ir generalinės advokatės J. Kokott išvados 51 punktą; žr. vėliau priimtos generalinio advokato D. Ruiz-Jarabo Colomer išvados byloje *Rijkeboer* (2009 m. gegužės 9 d. sprendimas, C-553/07, Rink. p. I-3889) 18–20 punktus. Ryšį tarp privatumo ir duomenų apsaugos taip pat atskleidžia Direktyvos 95/46 10, 12 konstatuojamosios dalys ir 1 straipsnio 1 dalis. Šiuo klausimu taip pat žr. 1983 m. gruodžio 15 d. Vokietijos *Bundesverfassungsgericht* (Federacinio Konstitucinio Teismo) sprendimą („*Volkszählungsurteil*", *1 BvR* 209, 269, 362, 420, 440, 484/83, *BVerfGE* 65, 1) ir vėlesnį 2010 m. kovo 2 d. sprendimą (*1 BvR* 256, 263, 586/08, galima rasti www.bundesverfassungsgericht.de).

39 — Žr. 1992 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Niemietz prieš Vokietiją* 29–31 punktus, Serija A, Nr. 251-B.

40 — Žr. EŽTT sprendimo *Colas Est ir kiti prieš Prancūziją*, Nr. 37971/97, 41 punktą, ECHR 2002-III, ir EŽTT sprendimo *Peck prieš Jungtinę Karalystę*, Nr. 44647/98, 57 punktą, ECHR 2003-I. Iš Teisingumo Teismo praktikos žr. 2008 m. vasario 14 d. Sprendimą *Varec* (C-450/06, Rink. p. I-581, 48 punktas).

41 — Žr. EŽTT sprendimo *Von Hannover prieš Vokietiją*, Nr. 59320/00, 50 punktą, ECHR 2004-VI, ir jame nurodytą bylų praktiką, taip pat 2009 m. balandžio 28 d. EŽTT sprendimo *Karakó prieš Vengriją*, Nr. 39311/05, 21 punktą.

42 — Žr. 2008 m. gruodžio 4 d. EŽTT sprendimo *S & Marper prieš Jungtinę Karalystę* [GC], Nr. 30562/04 ir 30566/04, 103 punktą.

formuluotėmis įtvirtinami kriterijai, kuriuos įvykdžius leidžiama daryti išimtis (arba nukrypti) nuo chartijos teisių.

— Ar „sutikimas“ dėl paskelbimo užkerta kelią remtis reikalaujamomis teisėmis?

74. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir Heseno žemės rašytinėse pastabose svarstoma, ar tai, kad paraiškoje dėl BŽŪP paramos gavimo pareiškėjams buvo pranešta, kad duomenys bus tvarkomi, bet jie vis tiek pasirašė paraiškos formas, reiškia, kad jie vėliau negali prieštarauti paskelbimui. Ši diskusija susijusi su dviem atskirais aspektais: 1) ar pareiškėjai „nedviprasmiškai“ davė sutikimą Direktyvos 95/46 7 straipsnio a punkto prasme (t. y. kad sutikimas buvo duotas „savanoriškai[, konkrečiai] ir žinomai [žinant aplinkybes]“ šios direktyvos 2 straipsnio h punkto prasme) ir dėl šio sutikimo jų duomenų tvarkymas tapo teisėtas; ir 2) ar kuriuo nors ES administracinės teisės principu jiems užkertama galimybė remtis teisėmis, kuriomis jie šiaip galėtų naudotis?

75. Dėl pirmojo aspekto pažymėtina, kad Komisijos atstovas, atsakydamas į jam Teisingumo Teismo tiesiogiai užduotą klausimą, aiškiai patvirtino, kad ši institucija *nesiekė* remtis direktyvos 7 straipsnio a dalyje numatytu sutikimu ir remiasi tik 7 straipsnio c punkto nuostatomis (t. y. kad tvarkyti „būtina įgyvendinant oficialius įgaliojimus [teisines prievoles], suteiktus duomenų valdytojui“). Taryba nebandė pateikti kitokių argumentų.

76. Remdamasi Direktyvos 95/46 7 straipsnio c punktu Komisija daro prielaidą, kad abu teisiniai reikalavimai tvarkyti EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų duomenis (Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 44 a straipsnis ir Komisijos reglamentas Nr. 259/2008) yra galiojantys. Tačiau jeigu kuri nors iš šių nuostatų būtų pripažinta negaliojančia, nebeliktų šio duomenų tvarkymo pateisinimo pagrindo. Duomenų valdytojas nebeturėtų teisinės prievolės tvarkyti duomenis. Todėl laikantis tokio argumento byloje dėl (pačių) nuostatų, kuriomis nustatoma ši teisinė prievolė, galiojimo patenkama i uždarą ratą. Toliau jo nenagrinėsiu, o verčiau grįšiu prie sutikimo temos.

77. Ar pasirašydami paraiškos formą pareiškėjai davė nedviprasmį sutikimą? Jų atstovas tvirtino, kad BŽŪP paraiškoje pateiktas

tekstas[43] reiškia, jog po juo pasirašęs asmuo tik patvirtina žinantis, kad duomenys bus paskelbti, o ne sutinka su tokiu paskelbimu. Atidžiau išnagrinėjus šį formalų argumentą matyti, kad jis yra tikrai vertingas.

78. Paraiškos formoje išties minimas „informacijos apie EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjus bei kiekvienam gavėjui išmokėtas sumas“ skelbimas ir nurodomas Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 44a straipsnis (ir Komisijos reglamento Nr. 796/2005 11 straipsnis, kuris šiuo atveju yra perteklinis). Iš paraiškos formos, skaitomos atskirai, t. y. *neturint* po ranka ne tik viso Tarybos reglamento Nr. 1290/2005, bet ir *Komisijos reglamento Nr. 259/2008* teksto, *nėra* vienaprasmiškai aišku, kad pareiškėjas sutinka, kad būtų skelbiamas jo asmenvardis, gyvenamosios vietos savivaldybė ir, jei yra, pašto kodas, taip pat sumos, kurios jam skirtos iš EŽŪGF ir (arba) EŽŪFKP. Pareiškėjas galėtų žinoti, kokia yra tikroji jo sutikimo, kad būtų paskelbta, reikšmė tik jeigu jis žinotų Reglamento Nr. 259/2008 1 straipsnio 1 dalies turinį. Tik šioje nuostatoje išsamiai įtvirtinta, ką reiškia informacijos paskelbimas. Tačiau Reglamentas Nr. 259/2008 neminimas paraiškos formoje, o apie jo egzistavimą negalima numanyti net perskaičius abiejų paraiškos formoje nurodytų reglamentų tekstą.

79. Direktyvos 95/46 7 straipsnyje išsamiai išvardytos griežtos sąlygos, kuriomis duomenų tvarkymas yra teisėtas. 7 straipsnio a punktu reikalaujama, kad duomenų subjektas būtų davęs „nedviprasmį“ sutikimą. Susipažinimas su išankstiniu pranešimu, kad tam tikri duomenys bus paskelbti, nėra tas pats kaip „nedviprasmis“ sutikimas, kad būtų skelbiami konkretūs išsamūs duomenys. Taip pat jo negalima pripažinti „savanoriškai duotu *konkrečiu*“ pareiškėjų *valios* pareiškimu, kaip tai nurodyta 2 straipsnio h dalyje apibrėžiant duomenų subjekto sutikimą. Todėl manau, kad pareiškėjai nedavė sutikimo tvarkyti jų duomenis (t. y. šiuo atveju – juos paskelbti) Direktyvos 95/46 7 straipsnio a punkto prasme.

80. Tačiau tai pasakius reikia pažymėti, kad šio formalaus argumento ilgalaikė vertė nėra labai didelė. Net jeigu jam būtų pritarta šioje byloje, ateityje jį būtų lengva apeiti tiesiog performuluojant paraiškos formą ir paminint joje Komisijos reglamentą Nr. 259/2008 taip, kad duomenų subjekto sutikimas taptų nedviprasmis. Todėl būtina išnagrinėti ir antrą aspektą.

43 — Minėtas šios išvados 51 punkte.

81. Direktyvos 95/46 7 straipsniu įtvirtintas pagrindas, pagal kurį valstybėse narėse galima teisėtai tvarkyti asmens duomenis[44]. Jis atspindi chartijos 8 straipsnio 2 dalį, kurioje įtvirtinta, kad duomenys turi būti tvarkomi tinkamai ir „atitinkamam asmeniui sutikus“ (ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais). Direktyvos 95/46 7 straipsnio a punkte nurodyta papildoma sąlyga – kad sutikimas būtų „nedviprasmis“. Atsižvelgiant į šį pagrindą, man atrodo, kad pirmiausia reikia būtinai išnagrinėti tariamo sutikimo pobūdį ir tai, kad pareiškėjas turi turėti galimybę remtis tuo, kad nors sutikimas ir buvo savanoriškas, iš jo negalėjo reikalauti atsisakyti nagrinėjamos teisės, arba kad šis sutikimas nebuvo duotas savanoriškai.

82. Pirmosios alternatyvos nereikia daug aiškinti. Dėl antrosios alternatyvos sutikčiau pripažinti, kad reikšmingų ekonominių padarinių galimybės pakanka, kad sutikimas būtų pripažintas nesavanorišku (ir atitinkamai ne „savanoriškai duotu“ Direktyvos 95/46 2 straipsnio h punkte nurodyta prasme).

83. Ar nagrinėjamu atveju buvo tokių padarinių, yra fakto klausimas, kurį turėtų nustatyti nacionalinis teismas. Verta pabrėžti, ką nurodė posėdyje pareiškėjų atstovas ir kam neprieštaravo nė viena iš institucijų, kad šis BŽŪP finansavimas gali sudaryti nuo 30 % iki 70 % ūkininko pajamų.

84. Teisėjų kolegijos narys pateikė kitą pavyzdį, susijusį su situacija, kai asmuo kreipiasi į banką dėl paskolos: ar jis galėtų pasirinkti, ar imti paskolą siūlomomis sąlygomis, ar ne? Tačiau, nepaisant to, kokią komercinę laisvę pareiškėjas turi atvirojoje rinkoje, šioje byloje yra tik vienas „bankininkas“, skirstantis paramos fondus, kuriuos Europos Sąjunga mano esant tikslinga ir teisinga skirti ūkininkams. Nagrinėjant bylą buvo teigiama, kad daugumą ūkininkų, prašančių BŽŪP finansavimo, praktiškai neturi jokių finansavimo alternatyvų. Jiems šie pinigai reikalingi mažiems ar vidutinio dydžio ūkiams, iš kurių uždirbama pakankamai pajamų sau ir savo šeimoms, išlaikyti. Tai vėl yra fakto klausimas, kuris patenka į išimtinę nacionalinio teismo sritį.

44 — 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 13 sk., 26 t., p. 102) 5 straipsnyje numatyta analogiška institucijų tvarkomų duomenų apsauga.

85. Tačiau man atrodo, kad iš asmens, kuris prašo finansavimo iš tokio viešojo subjekto kaip Europos Sąjunga (ar ji veiktų viena, ar kartu su valstybėmis narėmis), iš principo negalima reikalauti atsisakyti pagrindinės teisės, kurios apsauga jis kitu atveju naudotųsi, vien todėl, kad tai yra šio finansavimo gavimo sąlyga.

86. Tokiomis aplinkybėmis manau, kad paraiškų dėl BŽŪP finansavimo pasirašymas pareiškėjams *neužkerta* galimybės remtis teise į duomenų apsaugą (pagal Direktyvą 95/46 arba Konvenciją Nr. 108). Todėl Teisingumo Teismas turėtų išnagrinėti ir su šios bylos esme susijusius klausimus.

Analizė

87. Akivaizdu, kad 1 ir 2a klausimų analizę Teisingumo Teismas turi atlikti keliais etapais (iš kurių kai kuriuos galima išnagrinėti pakankamai glaustai)[45]. Kadangi ieškinys nacionaliniame teisme pagrįstas tariamu pareiškėjų teisių į privatumą ir asmens duomenų apsaugą pažeidimu, nagrinėjimą reikia pradėti nuo šių teisių (o ne nuo teisės į skaidrumą). Ar buvo apribotos teisės į privatumą ir asmens duomenų apsaugą? Jeigu taip, ar apribojimas yra „įstatymų nustatytas“? Ar jis (iš esmės) „būtinas demokratinėje visuomenėje“, nes pateisinamas imperatyviu visuomenės poreikiu? Ir ar jis proporcingas? Atsakymas į paskutinį klausimą susijęs su aiškiu ir tiksliu ginčijamų teisės aktų tikslų įvardijimu ir nagrinėjimu, ar konkrečios pasirinktos priemonės (*tam tikra apimtimi apribojančios* su jomis susijusias teises) yra tinkamos šiems tikslams pasiekti, patikrinant, ar jos neviršija to, kas būtina.

45 — Žr. Teisingumo Teismo analizę 25 išnašoje minėtame Sprendime *ÖRF*, kuriame, vadovaujantis nusistovėjusia Strasbūro teismo praktika, sąlygos laikomos kumuliatyviomis: žr., pavyzdžiui, EŽTT sprendimo *Amann prieš Šveicariją* [GC], Nr. 27798/95, 80 punktą, ECHR 2000-II. EŽTK 8 straipsnio 2 dalies išimtys turi būti aiškinamos siaurai ir būtinybė jų imtis turi būti įtikinamai įrodyta kiekvienu atveju. Žr. 1993 m. vasario 25 d. EŽTT sprendimo *Funke prieš Prancūziją* 55 punktą, Serija A, Nr. 256-A, ir jame nurodytą praktiką; taip pat EŽTT sprendimo *Buck prieš Vokietiją*, Nr. 41604/98, 37 punktą, ECHR [2005]-IV.

— Ar egzistuoja saugomos teisės apribojimas?

88. Taryba ir Komisija pritaria, kad nagrinėjamais teisės aktais apribojama pareiškėjų teisė į privatumą, tačiau mano, kad tai ne toks sunkus apribojimas, kokį Teisingumo Teismas nagrinėjo Sprendime *ÖRF*[46]. Tačiau Komisija tvirtina, kad teisės aktai suderinami su pagrindine teise į asmens duomenų apsaugą. Taryba nenagrinėja šio klausimo.

89. Mano nuomone, ginčijamos priemonės aiškiai apriboja pareiškėjų teises į privatumą ir į asmens duomenų apsaugą.

90. Sprendime *ÖRF* viešosios įstaigos, kurioms taikoma *Rechnungshof* (Austrijos audito rūmų) kontrolė, turėjo pareigą pranešti šiems rūmams apie darbuotojams ir pensininkams išmokėtus atlyginimus ir pensijas, viršijančius nustatytą ribą, ir gavėjų asmenvardžius. Ši informacija buvo naudojama sudarant metinę ataskaitą, pateikiamą *Nationalrat*, *Bundesrat* bei *Landtagen* (Federalinio Parlamento Žemiesiems ir Aukštiesiems Rūmams ir žemių parlamentams) ir laisvai prieinamą visuomenei. Teisingumo Teismas konstatavo, kad šiam atvejui taikoma Direktyva 95/46, pritarė, kad duomenų, susijusių darbdavio mokamu atlyginimu, pateikimas trečiajam asmeniui yra teisės į privatumą pagal EŽTK 8 straipsnį apribojimas, ir toliau nagrinėjo, ar šis apribojimas gali būti pateisinamas.

91. Sprendime *Satakunnan Markkinapörssi*[47] buvo pateikti klausimai dėl duomenų apie tam tikrų fizinių asmenų, kurių pajamos yra didesnės nei nustatytas dydis, asmenvardžius, jų gautas su darbo santykiais susijusias ir kitokias pajamas ir jiems taikytus turto mokesčius 100 eurų tikslumu. Duomenys, kuriuos laikraštis gaudavo iš mokesčių institucijų remdamasis visuomenės teisę į informaciją reglamentuojančiais nacionalinės teisės aktais, buvo abėcėles tvarka pateikiami surūšiuoti pagal komunas ir pajamų rūšis. Tačiau asmuo galėjo pateikti prašymą pašalinti jo duomenis iš sąrašo. Duomenys aiškiai buvo „asmens duomenys“, „tvarkomi“ Direktyvos

46 — 25 išnašoje minėtas ir 90 punkte aptartas sprendimas.

47 — Sprendimas C-73/07, minėtas 26 išnašoje.

95/46 prasme. Jeigu Teisingumo Teismas nebūtų pripažinęs, kad ginčijamas tvarkymas vykdytas „tik žurnalistiniais tikslais“ direktyvos 9 straipsnyje įtvirtintos išimties prasme, ši veikla būtų neteisėtas asmenų teisių į privatumą ir asmens duomenų apsaugą pažeidimas.

prejudiciniais klausimais, kuriais klausiama dėl šių priemonių teisėtumo, iš esmės siekiama įsitikinti, ar toks apribojimas yra pateisinamas. Juose daroma (manau pagrįsta) prielaida, kad apribojimas iš tiesų yra.

— Ar apribojimas yra „įstatymų nustatytas“?

92. Šioje byloje BŽŪP paramos gavėjai nurodomi atskirai pagal asmenvardį. Pakankamai tiksliai nurodomas ir jų adresas (nurodant gyvenamąją savivaldybę arba, jei yra, pašto kodą). Paprastai konkretus pašto kodas suteikiamas nedidelei teritorijai (kitaip jis būtų nenaudingas rūšiuojant paštą). Susiejus pašto kodus su kitais internetu prieinamais informacijos šaltiniais (pavyzdžiui, telefono knygomis), dažnai galima nustatyti tikslų asmens adresą. Taip pat nurodoma tiksli gavėjų gautos BŽŪP paramos suma. Tikėtina, kad bent jau tam tikrais atvejais tokia informacija leidžia daryti (teisingas arba klaidingas) išvadas apie bendras gavėjo pajamas[48]. Taigi, Teisingumo Teismo požiūrį sprendimuose *ÖRF* ir *Satakunnan Markkinapörssi* galima pritaikyti ir šioje byloje. Iš tiesų šiais pirmaisiais

93. Išskyrus Komisijos reglamento Nr. 259/2008 1 straipsnio 2 dalį, prie kurios grįšiu vėliau[49], manau, kad skelbimo reikalavimai yra pakankamai aiškūs ir tikslūs ir atitinka reikalavimą, kad jis turi būti „įstatymų nustatytas“, „įstatymo nustatytas“ ar „numatytas įstatymo“ (šias skirtingas formuluotes, įtvirtintas atitinkamai EŽTK 8 straipsnio 2 dalyje, chartijos 8 straipsnio 2 dalyje ir 52 straipsnio 1 dalyje, laikau sinonimais). Iš ginčijamų nuostatų akivaizdu, kad tam tikra informacija apie paramos gavėjus bus skelbiama, nurodant, kaip ji bus paskelbta.

48 — Žr. šios išvados 82 ir 114 punktus.

49 — Žr. 125–128 punktus.

— Ar paskelbimas (iš principo) yra „būtinas demokratinėje visuomenėje“, nes yra imperatyvus visuomeninis poreikis?

duomenų apsaugą apribojimai yra „būtini demokratinėje visuomenėje“ siekiant skatinti demokratinio proceso skaidrumą, nes jie yra imperatyvus visuomeninis poreikis.

95. Chartijoje vartojamomis sąvokomis tą pačią idėją galima apibūdinti taip, kad demokratinio proceso skaidrumo skatinimas yra asmens duomenų tvarkymo „teisėtas pagrindas“ 8 straipsnio 2 dalies prasme ir „Sąjungos pripažintas bendrasis interesas“ 52 straipsnio 1 dalies prasme.

94. Pirmais dviem klausimais ginčijamų nuostatų (Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 42 straipsnio 8b punkto ir 44a straipsnio ir Komisijos reglamento Nr. 259/2008) aiškiai nurodytas bendrasis tikslas yra įgyvendinti ESI ir padidinti BŽŪP fondų panaudojimo skaidrumą[50]. Skaidrumo skatinimas iš esmės yra teisėtas pagrindas apriboti teises į privatumą ir į asmens duomenų apsaugą. Taip sakydama turiu omenyje tik tai, kad tai gali būti laikoma teisėtu tikslu, būtinu demokratinėje visuomenėje[51]. Todėl *iš esmės* sutikčiau (tyčia pabrėžiu šiuos žodžius), kad *tam tikri* teisių į privatumą ir į asmens

96. Šiuo metu internetas yra akivaizdi paskelbimo priemonė tais atvejais, kai (ir tokia apimtimi, kiek) dėl tinkamo skaidrumo principo taikymo reikia informuoti visą visuomenę (o ne tam tikras jos grupes, pavyzdžiui, tyrimą atliekančius žurnalistus, kurie galbūt turi daugiau laiko ir resursų domėtis tradiciniais informacijos šaltiniais, pavyzdžiui, savivaldybių registrais arba šaltiniais, saugomais tik svarbiausiose viešosiose bibliotekose). Tačiau interneto prieinamumas, paieškos jame galimybės ir patogumas reiškia, kad toks paskelbimas atitinkamai gali labiau apriboti pareiškėjų teises į privatumą ir asmens duomenų apsaugą nei skelbimas įprastesniais

50 — Žr. Tarybos reglamento Nr. 1437/2007 13 ir 14 konstatuojamąsias dalis ir Komisijos reglamento Nr. 259/2008 2 konstatuojamąją dalį. Finansiniame reglamente (kurio teisėtumas neginčijamas) taip pat pabrėžiama skaidrumo svarba (3 ir 12 konstatuojamosios dalys) ir numatyta, kad Komisija „tinkamu būdu pateikia informaciją apie lėšų iš jos valdomo biudžeto gavėjus“, laikosi „konfidencialumo reikalavimų, visų pirma asmens duomenų apsaugos reikalavimo“ (30 straipsnio 3 dalis), bei reikalauja, kad valstybės narės, „taikydamos atitinkamas konkretiems sektoriams taikomas taisykles ir laikydamosi 30 straipsnio 3 dalies, užtikrintų tinkamą metinį informacijos apie lėšų iš biudžeto gavėjus *ex post* paskelbimą“ (53b straipsnio 2 dalies d punktas).

51 — Įsikišimas (žinoma) turi būti pakankamai konkrečiai apibrėžtas, kad būtų „įstatymų nustatytas“ (žr. aukščiau), taip pat tam, kad jis būtų teisėtas, jis turi būti proporcingas.

būdais. Nagrinėjat, ar asmens duomenų paskelbimo išsamumo lygis yra pateisinamas ir proporcingas šių teisių apribojimas, reikia turėti omenyje paskelbimo internete pobūdį ir pasekmes.

97. Taryba ir Komisija mano, kad Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 42 straipsnio 8b punktu ir 44a straipsniu numatyta paskelbti konkrečių gavėjų asmenvardžius ir jų gautas sumas. Norėčiau atskirti šias dvi nuostatas.

98. 42 straipsnio 8b punktas yra įgaliojimų suteikimo nuostata – nei daugiau, nei mažiau. Ja Komisijai suteikiami įgaliojimai, būtini nustatytoms taisyklėms įgyvendinti. Nepritariu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomonei, kad 42 straipsnio 8b punktas neatitinka EB 202 straipsnio trečios pastraipos (dėl Tarybos suteikiamų įgyvendinimo įgaliojimų Komisijai) ir EB 211 straipsnio ketvirtos pastraipos (dėl to, kaip Komisija įgyvendina tokius suteiktus įgaliojimus)[52].

99. Tiesa, 42 straipsnio 8b punktas suformuluotas išsamiai. Tačiau nustatydama kriterijus, kuriais Komisija turi vadovauti įgyvendindama suteiktus įgaliojimus, Taryba turi plačią diskreciją. Taryba neturi pareigos konkretinti esminių šių įgaliojimų elementų. Pakanka suteikti bendro pobūdžio įgaliojimus[53].

100. Be to, Komisijai nebuvo palikta neribota diskrecija veikti. 42 straipsnio 8b punkte numatyta, kad Komisija priims išsamias taisykles „pagal Bendrijos teisės aktuose dėl duomenų apsaugos nustatytus principus“. Taigi, 42 straipsnio 8b punkto reikalavimas, kad šios taisyklės numatytų duomenų „paskelbimą“, nereiškia, jog šių taisyklių formą būtinai turi nustatyti Komisija. Komisijai veikiau suteikti įgaliojimai priimti išsamias taisykles, tačiau *tik tokias*, kurios pernelyg *nepažeidžia* teisės į asmens duomenų apsaugą.

101. Todėl neturiu priežasčių abejoti Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 42 straipsnio 8b punkto galiojimu.

52 — Vietoj 202 straipsnio dabar (po pakeitimų) yra ESS 16 straipsnio 1 dalis ir ESS 290 ir 291 straipsniai. Vietoj 211 straipsnio – ESS 17 straipsnio 1 dalis.

53 — 1970 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *Köster* (25/70, Rink. p. 1161, 6 punktas), 1975 m. spalio 30 d. Sprendimas *Rey Soda* (23/75, Rink. p. 1279, 11 punktas) ir 1992 m. spalio 27 d. Sprendimas *Vokietija prieš Komisiją* (C-240/90, Rink. p. I-5383, 41 punktas).

102. 44a straipsnio atvejis yra visai kitoks. Nors žodžiai „kad kiekvienais metais būtų *ex post* skelbiamas EŽŪGF ir EŽŪFKP fondų lėšų gavėjų sąrašas“ nėra reikalavimas nurodyti konkrečius paramos gavėjus (ir iš tiesų tik pakartojamas Finansinio reglamento 53b straipsnio 2 dalies d punktas), tolesnis reikalavimas paskelbti „sumas, kurias gavo kiekvienas gavėjas iš kiekvieno šių fondų“, ir reikalavimas, kad skelbiant privaloma pateikti „EŽŪFKP atveju – bendrą viešojo finansavimo sumą *kiekvienam gavėjui*“, aiškinami kartu su Reglamento Nr. 1437/2007 (kuris ir nustatė esminius Reglamento Nr. 1290/2005 pakeitimus) preambulės 13 ir 14 konstatuojamosiomis dalimis, atskleidžia, kad Reglamento Nr. 1290/2005 44a straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo reikalaujama paskelbti individualius duomenis.

103. Toks individualių duomenų paskelbimas gali atitikti Komisijos numatytus Reglamento Nr. 259/2008 reikalavimus. Šioje byloje reikia įvertinti būtent šios konkrečios „paskelbimo skaidrumo tikslais“ formos proporcingumą. Tačiau manau, kad skelbiant individualius duomenis iš principo įmanoma apie atitinkamą asmenį nurodyti ne tokias išsamias detales, pavyzdžiui, *nesusieti* asmens vardo su gyvenamosios vietos savivaldybe arba pašto kodu.

— Ar apribojimas yra proporcingas?

104. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką „<…> proporcingumo principas, vienas iš bendrųjų Bendrijos teisės principų, reikalauja, kad Bendrijos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl, kai galima rinktis tarp kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams“[54].

105. Tarybai ir Komisijai nepakanka bendromis frazėmis nurodyti skaidrumo principo, kad pateisintų konkrečias priemones, kurių imamasi, ir pagrįstų atitinkamo teisės akto teisėtumą. Taip yra todėl, kad teisės akto būtinybę, tinkamumą ir tikslingumą galima įvertinti tik pagal apibrėžtą ir konkretų tikslą. Šiame tekste minėta, kad skaidrumas, kaip socialinis ir demokratinis gėris, aiškiai yra

54 — 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Ispanija prieš Tarybą* (C-310/04, Rink. p. I-17285, 97 punktas). Taip pat žr. 1990 m. lapkričio 13 d. Sprendimą *Fedesa ir kiti* (C-331/88, Rink. p. I-4023, 13 punktas), 1994 m. spalio 5 d. Sprendimą *Crispoltoni ir kiti* (sujungtos bylos C-133/93, C-300/93 ir C-362/93, Rink. p. I-4863, 41 punktas) ir 2001 m. liepos 12 d. Sprendimą *Jippes ir kiti* (C-189/01, Rink. p. I-5689, 81 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

siekiamybė. Tačiau ko konkrečiai siekiama nurodant skaidrumą, turint omenyje specifinį šių dviejų reglamentų kontekstą?

106. Tarybos reglamento Nr. 1437/2007 (kuriuo padaryti Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 pakeitimai) atitinkamose konstatuojamosiose dalyse, skaitomose kartu su Komisijos reglamento Nr. 259/2008 konstatuojamosiomis dalimis, ginčijamos priemonės tikslai išdėstyti pagal teisės aktams keliamus motyvavimo reikalavimus[55].

107. 13 konstatuojamojoje dalyje paaiškinama, kad Tarybos reglamento Nr. 1437/2007 tikslas įgyvendinti ESI dėl BŽŪP išlaidų. 14 konstatuojamojoje dalyje patvirtinama, kad EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšų gavėjų *ex post* skelbimas kiekvienais metais didina skaidrumą, susijusį su Bendrijos lėšų BŽŪP srityje naudojimu, ir gerina su šiomis lėšomis susijusį patikimą finansų valdymą, visų pirma griežtinant naudojamų pinigų viešąją kontrolę. Iš šių konstatuojamųjų dalių taip pat matyti, kad teisės aktų leidėjas žinojo, jog teisės į privatumą ir teisės į asmens duomenų apsaugą apribojimai turi būti proporcingi.

108. Komisijos reglamento Nr. 259/2008 2 konstatuojamojoje dalyje pakartojama Tarybos reglamento Nr. 1437/2007 14 konstatuojamoji dalis ir nurodoma, kad „skelbiama siekiant <…> didesnio fondų lėšų naudojimo skaidrumo ir patikimo šių fondų finansinio valdymo“. 3 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad reikėtų nustatyti „būtiniausius“ skelbiamos informacijos turinio reikalavimus, ir primenama, „kad būtų įgyvendinti numatyti tikslai, šie reikalavimai neturėtų būti didesni nei demokratinėje visuomenėje priimtini reikalavimai“. 6 konstatuojamojoje dalyje pažodžiui pakartojami du pirmi Tarybos reglamento Nr. 1437/2007 14 konstatuojamosios dalies sakiniai. Kitose Komisijos reglamento konstatuojamosiose dalyse papildomai nurodyta tik: „kad nebūtų pažeisti duomenų apsaugos reikalavimai“, fondų paramos gavėjai apie duomenų skelbimą turėtų būti informuoti iki informacijos paskelbimo ir informuoti apie jų teises pagal Direktyvą 95/46/EB (7 konstatuojamoji dalis)[56], o „siekiant skaidrumo“ fondų paramos gavėjai „taip pat turėtų būti informuoti, kad jų asmens duomenys gali būti tvarkomi Bendrijų ir valstybių narių

55 — EB 253 straipsnis, dabar – ESS 296 straipsnis.

56 — Šiuo klausimu žr. Tarybos reglamento Nr. 1437/2007 14 konstatuojamąją dalį ir joje nurodytą 2007 m. balandžio 10 d. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonę (OL C 134, p. 1).

auditą ir tyrimą atliekančių įstaigų“ (8 konstatuojamoji dalis).

109. Rašytinėse pastabose skirta dėmesio paskelbimo reikalavimams, siejamiems su kitais ES fondais, visų pirma Europos socialinio fondu (toliau – ESF). Iš esmės pareiškėjai pažymi, jog, kiek tai susiję su ESF, nereikalaujama, kad paramos gavėjai būtų įvardyti. Pagal analogiją jie teigia, kad BŽŪP paramos gavėjų padėtis turėtų būti tokia pati. Taryba ir Komisija nepritaria tokiai analogijai, tvirtindamos, kad paramos gavėjų padėtis šiuose dviejuose sektoriuose yra skirtinga. Pirma, ESF lėšos mokamos ne tiesiogiai fiziniams arba juridiniams asmenims, kaip paramos gavėjams, o tarpinėms institucijoms (tokioms kaip vietos valdžios institucijos) ir pagal konkretų projektą. Antra, analogiškas atskleidimas, susijęs ESF, sukeltų daug rimtesnį galutinio gavėjo teisės į privatumą apribojimą, nes toks atskleidimas parodytų tam tikrus pareiškėjo asmeninės padėties ar statuso (pavyzdžiui, negalios arba nedarbo) aspektus, kurie, institucijų teigimu, bet kuriuo atveju neatskleidžiami apie BŽŪP paramos gavėjus.

110. Man atrodo, kad tarp šių fondų yra ir panašumų, ir skirtumų; tad nesu tikra, ar galima daug laimėti atlikus išsamų palyginimą. Finansinių nuostatų struktūra išties yra kitokia. Kita vertus, tai, kaip institucijos įgyvendino ESI kituose sektoriuose, gali padėti atrasti alternatyvių skaidrumo tikslų ir teisių į privatumą bei asmens duomenų apsaugą suderinimo būdų.

111. Žuvininkystės sektorius yra vienas iš tų, kuriame mokama tiesiogiai paramos gavėjams, tačiau skaidrumo tikslai yra pasiekiami kitu, galbūt tikslingesniu, būdu. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006[57] 51 straipsnyje numatyta tokia paskelbimo tvarka, pagal kurią tarp paramos, projekto ir asmens matyti aiškus ryšys. Todėl pakankamai lengva pamatyti, kaip tokia informacija gali pradėti visuomenės diskusiją dėl finansavimo žuvininkystės sektoriuje. Tokio ryšio tarp gavėjo bei jo gaunamos sumos ir tikslo, dėl kurio parama skiriama, trūksta šioje byloje nagrinėjamoje paskelbimo tvarkoje.

112. Tačiau galiausiai man atrodo, kad įgyvendinant ESI kiekvieno fondo atveju turi

57 — 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1198/2006, dėl Europos žuvininkystės fondo (OL L 223, p. 1) .

būti įvertinta, ar ir kiek nustatyta paskelbimo tvarka būtina atsižvelgiant į konkrečias teisės aktų leidėjo nurodytas aplinkybes, reikalavimus ir tikslus. Manau, kad nėra vienos griežtos taisyklės, kuri leistų greitai įvertinti, kas priimtina, o kas ne.

113. Apibendrinama situaciją teigčiau, kad nagrinėjamų konstatuojamųjų dalių ir materialinių nuostatų formuluotės gali pagrįsti išvadą, kad šis teisės į privatumą ir į asmens duomenų apsaugą apribojimas skaidrumo tikslais gali tenkinti proporcingumo testą. Tačiau, siekiant prieiti prie galutinės išvados, kad apribojimas iš tiesų yra proporcingas, reikia išnagrinėti papildomą medžiagą, kurią šalys pateikė vykstant žodiniam procesui.

114. Posėdyje buvo išsamiai nagrinėjami įvairūs galimi tikslai. Abi institucijos pateikė bendro pobūdžio pastabas dėl skaidrumo, kaip pagrindinės teisės, ir jo svarbos, kaip demokratijos principo. Taryba tvirtino, kad toks skelbimas neleidžia daryti išvadų apie paramos gavėjų asmeninę padėtį arba pajamas (šiam tvirtinimui ypač prieštaravo pareiškėjų atstovai ir Volker Schecke, kuris, atsakydamas į Teisingumo Teismo klausimą, kalbėjo asmeniškai)[58]. Abi institucijos taip pat pateikė abstrakčius teiginius apie tinkamo Bendrijos lėšų valdymo svarbą ir būtinybę piliečiams dalyvauti (konkrečiai neapibrėžtose) visuomenės diskusijose[59] tam tikru (nesukonkretintu) būdu. Taryba pabrėžė, kad paskelbimas susijęs ne tik su skaidrumu, tačiau ir visuomenės turima kontrole. Jeigu skelbiant būtų apsiribojama didžiausiais EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjais, konkrečios bendruomenės mokesčių mokėtojai, kuriuos taip pat domintų kaimynams skirta parama, nebūtų informuojami apie egzistuojančias galimybes ir jų neturėtų. Tai taip pat yra visuomenės diskusijų dalis, todėl būtina nedarant skirtumų nurodyti ir stambius, ir smulkius paramos gavėjus. Komisija suabejojo: jos teigimu, šiais teisės aktais nesiekta suteikti žmonėms galimybių patenkinti savo perdėtą smalsumą apie kaimynų finansinę padėtį. Greičiau jų tikslas buvo palengvinti visuomenės diskusijas, ar BŽŪP parama turėtų

58 — Volker Schecke pabrėžė glaudų ryšį, kuris dauguma atveju susidarys tarp BŽŪP paramos ir ūkininko šeimos, kurioje yra tam tikras remiamų asmenų skaičius, visų pajamų. Pateikdamas pavyzdžių jis tvirtino, kad įsikišimas į paramos gavėjo privatų gyvenimą, pavyzdžiui, kaimynams pasinaudojus tokiu paskelbimu, kartais gali būti reikšmingas.

59 — Per posėdį pateikti galimų visuomenės diskusijų *pavyzdžiai*: žurnalistinė diskusija Prancūzijoje apie tai, ar paramą gauną smulkesni, ar stambesni ūkininkai (Komisija nurodė 2010 m. kovo 30 d. *Le Monde* straipsnį), ir Graikijos vyriausybės nurodyta iniciatyva pradėti visuomenės diskusiją prieš pradedant planuojamą BŽŪP restruktūrizavimą 2013 m. Tačiau šie pavyzdžiai dar neapibrėžia diskusijos.

būti keičiama, ar skiriama kitaip. Pavyzdžiui, ar tokia parama turėtų būti skiriama didelėms įmonėms, ar turėtų atitekti smulkiems vietos ūkininkams? Ar parama turėtų būti koncentruojama mažiau palankiose vietovėse?

115. Komisijos buvo konkrečiai paklausta, ar išsamių paramos gavėjų duomenų skelbimu buvo siekiama stiprinti sukčiavimo prevenciją, suteikiant visuomenei didesnes stebėjimo galimybes. Ji kategoriškai atmetė tokį siūlymą, teigdama, kad tvarka, sukurta siekiant kovoti su sukčiavimu, yra tinkama[60]. Taryba, rodos, nesutiko su Komisija šiuo (pakankamai svarbiu) klausimu, tvirtindama, kad paskelbimas yra teigiamas dalykas, nes geresnė sukčiavimo prevencija taip pat yra teigiamas dalykas. Tačiau, kaip suprantu, tokiais Tarybos argumentais nesiekiama tvirtinti, kad Komisijos nustatytomis išsamiomis taisyklėmis pirmiausia buvo siekta įgyvendinti šį tikslą.

116. Taigi, ar siekta suteikti visuomenei daugiau žinių ir supratimo apie tai, kaip naudojamos BŽŪP lėšos? Institucijos teigė, kad būtent taip. Tačiau kodėl tokiu atveju buvo būtina skelbti kiekvieno paramos gavėjo vardą ir adresą kartu su jo gauta paramos suma? Kodėl nebuvo skelbiami tam tikri parinkti duomenys? Juk visuomenę tikrai buvo galima pakankamai informuoti paskelbus sugrupuotus į susijusias kategorijas duomenis ir išsaugant konkrečių paramos gavėjų anonimiškumą? Komisija atsakė, kad tai būtų sukėlę didelę administracinę naštą; be to, iš dalies siekta, kad visuomenės geriau susipažintų su tuo, kas ir kokią finansinę paramą gauna[61]. Manau, jog taip (netiesiogiai) tvirtinama, kad visuomenė turėtų žinoti išsamius paramos gavėjų duomenis. Ar Komisija turėjo omenyje

60 — Tarybos reglamente Nr. 1290/2005 išties įtvirtinami kontrolės mechanizmai kovai su sukčiavimu. Žr. 9 straipsnį ir 30–37 straipsnius.

61 — Iš informacijos, kuri nėra bylos medžiaga, matyti, kad šis tikslas buvo pripažintas po to, kai tiriamosios žurnalistikos žurnalistai daugelyje valstybių narių įgyvendino iniciatyvą, siekdami nustatyti, ar kai kurie didieji BŽŪP fondų paramos gavėjai dažniau nebuvo turtingi žemės savininkai arba stambūs ūkininkai, o ne smulkūs ūkininkai. Žr. 2007 m. sausio 22 d., pirmadienio, *The Guardian* straipsnį „So that's where the 100 billion went“.

„visus gavėjus“, ar tik tokius asmenis, kaip „Austrijos grafas“ (kurio Komisijos atstovas posėdyje mandagiai *neįvardijo*), kuris, atrodo, yra stambus BŽŪP fondų paramos gavėjas, buvo ir liko neaišku.

117. Taip paaiškėjo, kad institucijos skirtingai suvokia ginčijamų teisės aktų nuostatų tikslus. Komisija nuolat rėmėsi „visuomenės diskusija“. Tačiau ji neapibrėžė, ką iš tiesų tai reiškia. Taip pat ji nepaaiškino, kodėl milijonų (tiesiogine šio žodžio prasme) asmenų asmens duomenys turėtų būti skelbiami internete siekiant paskatinti (ar galbūt palengvinti) tokią diskusiją. Be to, Taryba rėmėsi tuo, kad skelbimą pateisina siekis padidinti visuomenės galimybes kontroliuoti BŽŪP išlaidas, kovojant su sukčiavimu; Komisija nuo tokios pozicijos aiškiai atsiribojo.

118. Mano nuomone, to nepakanka. Teisingumo Teismas turi įvertinti priemonių, pasirinktų remiantis siekiamu įgyvendinti tikslu, proporcingumą. Bandant atlikti tokį įvertinimą šiuo atveju, mano nuomone, neįmanoma pritarti šių teisės aktų galiojimui. Neapibrėžtų (jeigu ne apskritai prieštaraujančių) tikslų, kurių institucijos teigia siekiančios, apibūdinimas neleidžia padaryti išvados, kad nustatytos priemonės tenkina proporcingumo principą. Posėdyje vykusi diskusija (apie rašytinėse institucijų pastabose pateiktą medžiagą ir tam tikra apimtimi jos išprovokuota) greičiau atskleidė, kad *kitoks duomenų paskelbimas* galėjo būti mažiau apribojantis ir tinkamesnis, atsižvelgiant į tai, *kuris* tikslas identifikuojamas kaip pagrindinis.

119. Leiskite man šiuo klausimu pateikti pavyzdį. Jeigu siekiame pamatyti, kas konkrečiai gauna didelę dalį BŽŪP biudžeto lėšų, išties turėtų būti paskelbti paramos gavėjų (ir įmonių, ir asmenų) vardai ir kiekvieno jų gautos sumos, tačiau toks skelbimas turėtų apsiriboti asmenimis, gaunančiais daugiau nei nurodyta suma tam tikrais kalendoriniais metais. Kita vertus, jeigu skelbimo tikslas yra leisti visuomenei informuotai dalyvauti diskusijoje dėl to, ar didesnė BŽŪP paramos dalis turėtų tekti vienai ar kitai ūkininkų kategorijai arba ar konkreti žemės ūkio veiklos rūšis turėtų būti remiama labiau nei kitos, duomenys turėtų būti skelbiami apibendrintai, nes tai leistų paprastam visuomenės nariui suprasti, kur pinigai leidžiami šiuo metu. Iš institucijų pateiktos medžiagos (raštu ir posėdyje) neaišku,

kodėl *konkrečia pasirinkta skelbimo forma* – neapdorotais duomenimis, kurie nėra sugrupuoti, susumuoti arba susieti su kokiais nors BŽŪP požymiais, kuriuos visuomenė norėtų aptarti, – proporcingai siekiama nustatyto tikslo.

skelbimo formų. Tačiau kiekviena skelbimo forma turi būti pateisinama kaip proporcinga, atsižvelgiant į konkretų, aiškiai nurodomą tikslą, kurio ja siekiama.

120. Siekiant išvengti nesusipratimų, leiskite išaiškinti du aspektus. Pirma, nenurodau Komisijai konkrečios formos, kaip ji turėtų skelbti duomenis. Nesu statistikos specialistė; ir šią formą turi nustatyti teisės aktų leidėjas, o ne Teisingumo Teismas. Aš tvirtinu, kad jeigu teisės aktų leidėjas pasirinko konkrečią skelbimo formą, kuri apriboja teisę, atsakinga institucija turi sugebėti paaiškinti Teisingumo Teismui, kodėl ši konkreti skelbimo forma yra būtina, tinkama ir proporcinga konkrečiam ja siekiamam tikslui. Mano nuomone, šioje byloje toks paaiškinimas nebuvo pateiktas. Nemanau, kad patogus administravimas (kad ir kaip to neabejotinai siektų bet kuri institucija) yra savaime pakankamas pateisinimas.

Išvada dėl proporcingumo ir siūlomi atsakymai į 1 ir 2a klausimus

122. Tarybos reglamento Nr. 1437/2007 (kuriuo padaryti atitinkami Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 pakeitimai) ir Komisijos reglamento Nr. 259/2008 konstatuojamosiose dalyse nurodyti motyvai yra pakankami, tačiau abstraktūs. Todėl Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 42 straipsnio 8b punktas ir 44a straipsnis ir Komisijos reglamentas Nr. 259/2008 laikytini proporcingu teisės į privatumą ir teisės į asmens duomenų apsaugą apribojimu, jei galima pagrįstai paaiškinti, kodėl institucijos pasirinko konkrečią skelbimo formą bei informacijos išsamumo lygį (visiškai neapibendrintus ir neapdorotus) ir kodėl tokia skelbimo forma buvo būtina, tinkama ir proporcinga siekiant konkretaus tikslo, kurį šiuo skelbimu buvo siekiama įgyvendinti.

121. Antra, taip pat nenurodau, kokie konkrečiai turėtų būti skelbimo tikslai. Tai taip pat turi daryti teisės aktų leidėjas (ir, žinoma, teisės aktų leidėjas pasirinkdamas turi pakankamai diskrecijos). Skirtingi tikslai (keletas jų) gali išties reikalauti skirtingų (keleto)

123. Mano nuomone, institucijos Teisingumo Teismui nepateikė paaiškinimo, kuris atitiktų šį kriterijų. Nemanau, kad Teisingumo Teismas turėtų formaliai pritarti teisės aktams, kurie gan teisingai nurodo itin siektinus bendruosius principus, tačiau kai paprašoma konkretesnio paaiškinimo, kuris leistų Teisingumo Teismui atlikti savo teismines funkcijas, atskleidžia tokią painiavą ir nenuoseklumą tarp institucijų, kaip šioje byloje.

— Dėl Tarybos reglamento Nr. 1290/2005

124. 1 klausimo nagrinėjimas neatskleidžia jokių elementų, turinčių įtakos Tarybos reglamento Nr. 1290/2005 42 straipsnio 8b punkto galiojimui. Tačiau 44a straipsnis negalioja ta apimtimi, kiek juo reikalaujama būtinai paskelbti visų EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų vardus, gyvenamosios vietos savivaldybę ir, jei yra, pašto kodą kartu su kiekvieno gavėjo gauta suma.

— Dėl Komisijos reglamento Nr. 259/2008

125. Komisijos reglamento Nr. 259/2008 galiojimas visiškai neatsiejamas nuo to, ar juo nustatytos išsamios Tarybos reglamento Nr. 1290/2005, pakeisto Tarybos reglamentu Nr. 1437/2007, įgyvendinimo taisyklės yra proporcingos. Iš to, ką aptariau, matyti, kad, mano nuomone, jos nėra proporcingos. Todėl atsakymas į 2a klausimą turėtų būti, kad Komisijos reglamentas Nr. 259/2008 negalioja.

126. Komisijos reglamento Nr. 259/2008 1 straipsnio 2 dalį verta aptarti atskirai. Šioje nuostatoje nurodyta: „Valstybės narės gali skelbti išsamesnę informaciją nei numatyta 1 dalyje“ (kuri įtvirtina minimalius skelbimo pagal reglamentą reikalavimus). Jau padariau išvadą, kad visas Komisijos reglamentas Nr. 259/2008 turėtų būti pripažintas negaliojantis. Tačiau net jeigu nebūčiau padariusi tokios išvados, būčiau Teisingumo Teismui siūliusi panaikinti šio reglamento 1 straipsnio 2 dalį.

127. Komisija paaiškino, kad rengdama reglamentą ji siekė nustatyti tokį paskelbimo reikalavimų lygį, kuriuo būtų paisoma skirtingų tradicijų valstybėse narėse taikomų asmens duomenų atskleidimo reikalavimų. Pateikčiau preliminarią pastabą, kad bet kuriuo atveju visos valstybės narės privalo gerbti teises, užtikrinamas EŽTK 8 straipsniu ir

Konvencija Nr. 108. Joms nereikia Komisijos leidimo skelbti išsamesnę informaciją, jeigu ji neprieštarauja šių nuostatų reikalavimams. Atvirkščiai, toks leidimas negali paversti teisėtomis nuostatų, kurios kitu atveju būtų neteisėtos.

128. Jei žvelgsime giliau, tiek, kiek 1 straipsnio 2 dalimi leidžiama arba ketinama leisti skelbti išsamesnius duomenis, nesuprantu, kaip iš to kylantis apribojimas, *vertinamas Europos Sąjungos teisės požiūriu*, galėtų būti „įstatymų nustatytas“. Kad apribojimas būtų „įstatymų nustatytas“ EŽTK 8 straipsnio 2 dalies prasme, apribojimą leidžianti nuostata turi būti pakankamai aiškiai suformuluota, kad leistų piliečiams aiškiai numatyti aplinkybes, kuriomis viešosios valdžios institucijos gali kištis į jų privatų gyvenimą[62]. Mano nuomone, iš 1 straipsnio 2 dalies formuluotės neįmanoma prognozuoti, kokios gali būti papildomos skelbimo formos, kokie papildomi išsamūs duomenys gali būti atskleisti arba kokios priežastys gali būti nurodomos pateisinant tokį papildomą paskelbimą. Tai nepriimtina ir to pakanka, kad ši priemonė taptų neteisėta.

62 — Žr. 1984 m. rugpjūčio 2 d. EŽTT sprendimo *Malone prieš Jungtinę Karalystę*, Serija A, Nr. 82, 67 ir 68 punktus.

Dėl 3, 4 ir 5 klausimų

129. Dabar imsiuosi detaliai suformuluotų klausimų, susijusių su Direktyva 95/46, kaip nurodyta šios išvados 62 punkte.

130. 3, 4 ir 5 klausimai susiję su Direktyvos 95/46 IX skyriumi, kurio 18–21 straipsniais reglamentuojamas pranešimas. Juose iš esmės nurodyta, kad duomenų valdytojas (asmuo, kuris nustato asmens duomenų tvarkymo tikslus ir būdus, kaip apibrėžta 2 straipsnio d dalyje) turi pranešti atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai prieš pradėdamas konkrečius duomenų tvarkymo veiksmus. Šiuo metu kiekviena valstybė narė turi nustačiusi savo taisykles, taikomas tokiems pranešimams, ir pareigos pranešti išimtis[63].

63 — Žr. Pranešimo reikalavimų vadovą (parengtą darbo grupės, sudarytos pagal Direktyvos 95/46 29 straipsnį), kuriame paaiškinta kiekvienos valstybės narės pranešimo sistemos pagrindai.

Dėl 3 klausimo

131. 3 klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar nesilaikius Direktyvos 95/46 18 straipsnyje numatytos pranešimo procedūros tolesnis asmens duomenų tvarkymas tampa neteisėtas.

132. Direktyvos 95/46 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad priežiūros institucijai reikia pateikti pranešimą prieš atliekant tvarkymo operacijas. Tačiau 18 straipsnio 2 dalimi valstybėms narėms leidžiama supaprastinti reikalavimą pranešti arba atleisti nuo jo dviem atvejais: kai jos numato išsamias tam tikrų kategorijų duomenų, kurie „neturėtų neigiamai paveikti duomenų subjektų teisių ir laisvių <…>“ (18 straipsnio 2 dalies pirma įtrauka), tvarkymo taisykles ir kai duomenų valdytojas, laikydamasis nacionalinių įstatymų, paskiria asmens duomenų apsaugos pareigūną, kuris privalo užtikrinti, kad tvarkymo operacijos negalės neigiamai paveikti duomenų subjektų teisių ir laisvių (18 straipsnio 2 dalies antra įtrauka). Asmens duomenų apsaugos pareigūnas privalo „nepriklausomai veikdamas užtikrinti, kad duomenų valdytojas laikytųsi pagal [Direktyvą 95/46] priimtų nacionalinių nuostatų“, ir „pildyti duomenų valdytojo atliktų tvarkymo operacijų registrą“[64], kad būtų galima atlikti tokių operacijų *ex post* patikrinimą.

133. 19 straipsnio 1 dalies a–f punktuose įtvirtinti minimalūs pranešimo pagal 18 straipsnį turinio reikalavimai. 19 straipsnio 1 dalies a–e punktuose nurodyta informacija turi būti įtraukta į tvarkymo operacijų registrą, kad būtų įvykdyti 21 straipsnio 2 dalies reikalavimai[65]. Valstybės narės gali laisvai nurodyti, kokie papildomi duomenys turi būti nurodyti pranešime ir (arba) registre[66].

134. Heseno žemė nusprendė įgyvendinti 18 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką, todėl 18 straipsnio 1 dalyje numatytu atveju nebūtina iš anksto pranešti apie tvarkymo operacijas priežiūros institucijai. Tokiomis aplinkybėmis (priešingai nei mano prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) nereikalaujama pateikti „užbaigto ir išsamaus pranešimo“. Tvarkymo teisėtumas tikrinamas *ex post* per registrą, o ne *ex ante*.

64 — 21 straipsnio 2 dalimi reikalaujama numatyti, kad priežiūros institucija registruotų tvarkymo operacijas, apie kurias reikia pranešti pagal 18 straipsnį.

65 — 19 straipsnio 1 dalies f punkte numatytas „bendras aprašas, leidžiantis iš anksto įvertinti, ar priemonės, kurių imamasi pagal 17 straipsnį, yra tinkamos tvarkymo saugumui užtikrinti“, yra vienintelė informacija, kuri neįtraukiama į registrą.

66 — Žr. atitinkamai 19 straipsnio 1 dalį ir 21 straipsnio 2 dalies antrą sakinį.

135. Informacijos, kuri nacionalinio teismo įvardyta kaip nesanti registre, nėra minimaliai reikalaujama pagal 19 straipsnio 1 dalies a–e punktus. Pavyzdžiui, nacionalinis teismas pažymi, kad registras yra „neišsamus“, nes jame nenurodyti konkrečių duomenų sunaikinimo terminai. Ar dėl to paskesnis duomenų tvarkymas yra neteisėtas pagal ES teisę?

Dėl 4 klausimo

136. Mano nuomone – ne.

138. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Direktyvos 95/46 20 straipsnį reikia aiškinti taip, kad skelbti informaciją apie EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjus galima tik atlikus pagal nacionalinę teisę numatytą išankstinę patikrą. Jis mano, kad Vokietijos federacinė teisė ir Heseno žemės teisė reikalauja tokios išankstinės patikros. Neatlikus tokios išankstinės patikros, skelbimas, jo nuomone, nėra teisingas ir teisėtas Direktyvos 95/46 6 straipsnio 1 dalies a punkto prasme.

137. Valstybės narės gali, laikydamosi 18 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų sąlygų, teisėtai supaprastinti reikalavimą pranešti arba atleisti nuo jo vykdant tam tikras operacijas. Siekiant įvykdyti šias Direktyvoje 95/46 nurodytas sąlygas, pakanka, kad asmens duomenų apsaugos pareigūnas, paskirtas 18 straipsnio 2 dalies antroje įtraukoje nurodyta tvarka, vykdytų savo būtiną pareigą „užtikrinti, kad tvarkymo operacijos negalės neigiamai paveikti duomenų subjektų teisių ir laisvių“ ir kad šių tvarkymo operacijų registre bus nurodyta minimali informacija, reikalaujama pagal 21 straipsnio 2 dalį. Pasekmes, kurių atsiranda (jeigu apskritai atsiranda) tokiame registre nenurodžius papildomos informacijos, viršijančios minimalius turinio reikalavimus, numato nacionalinė, o ne ES teisė.

139. Heseno žemė tvirtina, kad išankstinė patikra pagal Direktyvos 95/46 20 straipsnį nėra paramos gavėjų duomenų skelbimo pagal Komisijos reglamentą Nr. 259/2008 išankstinė sąlyga. Pirma, ji tvirtina, kad 20 straipsnio 1 dalimi nenurodoma, kad reikia taikyti išankstinę patikrą visoms tvarkymo operacijoms savaime. Antra, ji tvirtina, kad skelbimas pagal Komisijos reglamentą Nr. 259/2008 nesukelia jokio „konkretaus pavojaus duomenų subjekto teisėms ir laisvėms“. Trečia, ji pažymi, kad išankstinis patikrinimas iki paskelbimo bet kuriuo atveju atliekamas, nes tai numatyta pagal Tarybos reglamento 44a straipsnį ir Komisijos reglamentą Nr. 259/2008.

140. Direktyvoje 95/46 nenurodyta, kurios tvarkymo operacijos[67] turėtų būti laikomos sukeliančiomis konkretų pavojų duomenų subjektų teisėms ir laisvėms. Tai padaryti paliekama valstybėms narėms. Todėl 20 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad „valstybės narės *nusprendžia*, kurios tvarkymo operacijos gali kelti konkretų pavojų duomenų subjekto teisėms ir laisvėms“, ir „*tikrina*, ar šios tvarkymo operacijos yra ištiriamos prieš jas pradedant“ (pažymėta mano). Tik dėl šių tvarkymo operacijų turi būti atlikta išankstinė patikra pagal 20 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą procedūrą.

141. Tačiau Direktyvos 95/46 preambulėje nurodytos naudingos 20 straipsnio apimties gairės. 53 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad kai kurios tvarkymo operacijos „gali duomenų subjektų teisėms ir laisvėms kelti konkrečius pavojus dėl savo pobūdžio, masto ar tikslų, kurie, pavyzdžiui, neleidžia asmenims pasinaudoti teise, turėti naudos ar sudaryti sutartį, arba dėl konkretaus naujų technologijų panaudojimo“. 54 konstatuojamojoje dalyje įtvirtinta, kad, „žinant bendrą visuomenėje vykstantį duomenų tvarkymo mastą, tokius specifinius pavojus kelianti tvarkymo dalis turėtų būti labai nedidelė <...>“.

142. 20 straipsnio 1 dalis *prima facie* taikoma *visoms* tvarkymo operacijoms. Ja reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų, kokia tokių operacijų dalis yra „tvarkymo operacijos, galinčios kelti konkretų pavojų duomenų subjekto teisėms ir laisvėms“. Šioms operacijoms (tačiau ne visoms kitoms tvarkymo operacijoms) įtvirtintas privalomas reikalavimas užtikrinti, kad prieš pradedant tvarkyti duomenis būtų atliktas patikrinimas. Tokios išankstinės patikros pobūdis sukonkretintas 20 straipsnio 2 dalyje.

143. Tačiau būtent *valstybė narė* turi *pagal nacionalinę teisę* nustatyti tvarkymo operacijų rūšis, kurioms taikoma 20 straipsnio 2 dalies procedūra. Iš to išplaukia, kad tik nacionalinis teismas gali nustatyti, ar pagal nacionalinę teisę EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų duomenų paskelbimas priskiriamas prie tokių tvarkymo operacijų.

144. Todėl man atrodo, kad Teisingumo Teismui nereikia atsakyti į 4 klausimą.

67 — Direktyvos 95/46 2 straipsnio b punkte nurodyta, kad tvarkymo operacija reiškia „bet kurią operaciją ar operacijų rinkinį, <...> atliekamus su asmens duomenimis, kaip antai: <...> atskleidimas perduodant, platinant ar kitu būdu padarant juos prieinamus“.

Dėl 5 klausimo

145. Nacionalinis teismas klausia, ar Direktyvos 95/46 20 straipsnį reikia aiškinti taip, kad reali išankstinė patikra nebuvo atliekama, jei tikrinant remtasi šios direktyvos 18 straipsnio 2 dalies antrojoje įtraukoje nurodytu registru, kuriame trūko privalomos informacijos.

146. Turiu prisipažinti, kad man šis klausimas neįveikiamas. Direktyvos 95/46 18 straipsnio 2 dalyje ir 21 straipsnyje nurodomi registro įrašai yra įrašai apie tvarkymo operacijas, apie kurias pranešta pagal 18 straipsnį. Tačiau dėl tų operacijų, kurioms valstybės narės nusprendė *netaikyti* pranešimo pagal 18 straipsnio 2 dalies antros įtraukos, pažymėtina, kad registro įrašai (pagal šios nuostatos tekstą) yra „duomenų valdytojo atliktų tvarkymo operacijų registro“ pildymas, t. y. įrašai atliekami *po* duomenų tvarkymo. 20 straipsnyje nurodyta išankstinė patikra yra atliekama *prieš* prasidedant tvarkymo operacijai. Iš to išplaukia, kad į registrą dar neįtrauktas įrašas apie šią operaciją negali turėti kokios nors įtakos patikrinimą atliekančiai institucijai. Tvarkymo operacija neturėtų būti ir „viešinama“ (pagal 21 straipsnio 1 dalį), kol informacija apie ją neįtraukta į registrą.

147. Žinoma, gali būti, kad pagal nacionalinę teisę situacija būtų įvertinta kitaip, jei apie konkrečią tvarkymo operacijų rūšį, šiuose teisės aktuose įvardytą kaip reikalaujančią išankstinio patikrinimo pagal 20 straipsnį, būtų, be kita ko, nurodyta, kad: 1) tokiai operacijų rūšiai netaikoma pranešimo išimtis pagal 18 straipsnio 2 dalį; 2) įrašas apie ją registre atliekamas nedelsiant gavus pranešimą; 3) nurodyta informacija (bent jau 19 straipsnio 1 dalies a–f punktuose išvardyta arba išsamesnė), kuri turi būti įtraukta į registrą; ir 4) kompetentinga institucija remiasi registro informacija, spręsdama, ar leisti tvarkymo operaciją. Tačiau tai tėra spekuliavimas. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra nieko, kas leistų teigti, kad nacionalinėje teisėje nustatytos tokios sąlygos dėl EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų išsamių duomenų skelbimo.

148. Neturėdama būtinos informacijos prejudicinio klausimo sąsajoms su byla nustatyti (bet kokio aiškaus veiksnio, siejančio užduotą klausimą su bylos aplinkybėmis ir klausimais, kuriuos nacionalinis teismas turi išspręsti), siūlau Teisingumo Teismui atsisakyti atsakyti į šį klausimą.

Dėl 2b klausimo ir 6 klausimo

149. 2b ir 6 klausimais iškeliami klausimai susiję su duomenų naudotojų (t. y. asmenų, kurie pageidauja gauti duomenis apie paramos gavėjus, paskelbtus pagal Komisijos reglamentą Nr. 259/2008)[68] teisėmis, o ne duomenų subjektų, kaip antai pareiškėjai, teisėmis.

150. Mano nuomone, abu klausimai nepriimtini.

Dėl 2b klausimo

151. Šis klausimas įdomiai suformuluotas. Juo nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmęs teismas klausia, ar Komisijos reglamentas Nr. 259/2008 yra galiojantis tik todėl, kad negalioja Direktyva 2006/24. Kaip suprantu, nacionalinio teismo argumentai yra tokie; naudotojai, kurie siekia gauti informaciją, paskelbtą pagal Komisijos reglamentą Nr. 259/2008, gali su ja susipažinti tik internetu. Tai reiškia, kad jie negali susipažinti su šia informacija anonimiškai, nes jų duomenys bus saugomi dvejus metus pagal Direktyvą 2006/24. Tačiau jeigu ši Direktyvos 2006/24 nuostata būtų neteisėta, Direktyva 2006/24 taptų negaliojanti. Tačiau iš šio negaliojimo išplauktų, kad Komisijos reglamentą Nr. 259/2008 būtų galima laikyti galiojančiu.

152. Paprastai ES teisės aktų galiojimas ginčijamas remiantis „kompetencijos trūkumu“[69], „esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimu“,[70] „šios [EB] Sutarties ar kokios nors su jos taikymu susijusios teisės normos pažeidimu arba piktnaudžiavimu įgaliojimais“[71]. Klausti Teisingumo Teismo, ar vieno ES teisės akto (šiuo atveju Komisijos reglamento Nr. 259/2008) galiojimas priklauso nuo kitos ES teisės akto negaliojimo arba galiojimo nelabai susijusioje srityje (šiuo atveju – Direktyvos 2006/24), yra naujovė.

153. Mano nuomone, 2b klausimas yra visiškai hipotetinis ir todėl nepriimtinas dėl dviejų priežasčių.

68 — „Naudotojai“ apibrėžti Direktyvos 2006/24 2 straipsnyje, žr. 9 išnašą.

69 — Žr., pavyzdžiui, 2000 m. spalio 5 d. Sprendimą *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* (C-376/98, Rink. p. I-8419).

70 — Žr., pavyzdžiui, 2003 m. sausio 21 d. Sprendimą *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą* (C-378/00, Rink. p. I-937, 34 punktas).

71 — EB 230 straipsnis.

154. Pirma, šis klausimas neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos dalyku, t. y. tuo, ar nacionalinis teismas turėtų priimti nutartį uždrausti Heseno žemei skelbti pareiškėjų, kaip EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų, duomenis.

155. Nusistovėjusi Teisingumo Teismo praktika patvirtina, kad jis nekritikuoja nacionalinio teismo argumentų pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą. Atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo galima tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku[72]. Taip ir yra šioje byloje.

156. Itin plačiai vertinant, nacionaliniame teisme nagrinėjama byla susijusi su EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų teisėmis į privatumą ir asmens duomenų apsaugą. Konkrečiau tariant, ar tokių gavėjų asmens duomenys turėtų būti skelbiami duomenų bazėje, prieinamoje per internetą. Taigi, nacionalinė byla susijusi su paramos gavėjais kaip *duomenų subjektais*, tačiau neturi nieko bendro su jų, kaip duomenų gavėjų, teisėmis arba bet kurių kitų asmenų teisėmis.

157. Todėl Direktyvos 2006/24 galiojimas neturi jokio ryšio su klausimais, kuriuos nacionalinis teismas turi išspręsti, kad išnagrinėtų pagrindinę bylą.

158. Antra, iš faktinių aplinkybių matyti, kad Teisingumo Teismui pateikto klausimo kontekstas nesusijęs su situacija, kai duomenys apie proceso nacionaliniame teisme šalį saugomi pagal Direktyvą 2006/24 (juo labiau jie neteikiami kompetentingoms nacionalinėms institucijoms pagal jos 4 straipsnį). Būtų visiškai nepriimtina Teisingumo Teismui pradėti abstrakčiai nagrinėti Direktyvos 2006/24 galiojimą. Šios direktyvos galiojimo taip pat nereikia nagrinėti norint prieiti prie išvados dėl Komisijos reglamento Nr. 259/2008 galiojimo.

72 — 1981 m. birželio 16 d. Sprendimas *Salonia* (126/80, Rink. p. 1563), 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Eurawasser* (C-206/08, Rink. p. I-8377, 33 ir 34 punktai) ir 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimas *Filipiak* (C-314/08, Rink. p. I-11049, 40–42 punktai).

159. Todėl manau, kad 2b klausimas yra nepriimtinas.

Dėl 6 klausimo

160. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Direktyvos 95/46 7 straipsnį, ypač jo e punktą[73], reikia aiškinti kaip neleidžiantį išsaugoti interneto svetainės naudotojo IP adresų be jo aiškaus sutikimo.

161. Šis klausimas taip pat klastingas. Kaip suprantu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pradeda nuo prielaidos, kad naudotojas, norintis susipažinti su informacija, skelbiama pagal Komisijos reglamentą Nr. 259/2008, tai gali padaryti tik internetu. Tai reiškia, kad jo asmens duomenys (IP adresas) bus tvarkomi Direktyvos 95/46 prasme. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat klausia, ar tokį tvarkymą draudžia Direktyvos 95/46 7 straipsnis, jeigu nebuvo duotas aiškus sutikimas.

162. Kaip jau nurodžiau, pagrindinė byla susijusi su informacijos apie duomenų subjektus (BŽŪP fondų paramos gavėjus) atskleidimu. Ji visai nesusijusi su duomenų naudotojų teisėmis (arba net naudotojų, kaip duomenų subjektų, teisėmis). Taigi 6 klausimas dėl šių priežasčių yra nepriimtinas.

73 — 7 straipsnio e punktu *leidžiama* tvarkyti, jeigu to „reikia vykdant užduotį, atliekamą visuomenės labui, arba įgyvendinant oficialius įgaliojimus“. Be to, atvejų, nurodytų 7 straipsnio b–f punktuose, lyginamasis svoris tiek tarpusavyje, tiek lyginant su 7 straipsnio a punkte nurodyta situacija (duomenų subjektas yra nedviprasmiškai davęs sutikimą) yra vienodas. Todėl sudėtinga suvokti, kaip 7 straipsnio e punktas galėtų *užkirsti kelią* tvarkymui, jei netenkinamos 7 straipsnio a punkte nurodytos sąlygos.

Išvada

163. Todėl laikausi nuomonės, kad atsakydamas į *Verwaltungsgericht Wiesbaden* (Vokietija) pateiktus prejudicinius klausimus Teisingumo Teismas turėtų nuspręsti taip:

1. 1 klausimo nagrinėjimas neatskleidė jokių veiksnių, turinčių įtakos 2005 m. birželio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo 42 straipsnio 8b punkto galiojimui.

2. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005 44a straipsnis negalioja ta apimtimi, kiek juo reikalaujama būtinai paskelbti visų Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos gavėjų asmenvardžius, gyvenamosios vietos savivaldybę ir, jei yra, pašto kodą kartu su kiekvieno gavėjo iš šių fondų gauta suma.

3. 2008 m. kovo 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 259/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005 nuostatų dėl informacijos apie EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjus skelbimo taikymo taisyklės, negalioja.

4. 2b ir 6 klausimai yra nepriimtini.

5. Nebūtina atsakyti į 3, 4 ir 5 klausimus.